

Slovenski

PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Stev. 2. V Celovcu 15. februarja 1883. XXXII. tečaj.

Pridiga za III. adventno nedeljo.

(Od straha pred ljudmi.)

„Kdor ni z menoj, je zoper mene; in
kdor ne pobira, raztresi.“

(Luk. 11, 23.)

Vvod.

Pekleni duh, ki je naše prve stariše v paradizu zapeljal, še tudi pred nami svoje mreže razpenja in nam zanjke nastavlja, da bi nas k sebi v večno nesrečo potegnil in se nad našim jokom in zalovanjem veselil. Nekateri oslepi s posvetnim, nečimernim veseljem, katero hitro mine, kakor senca, njih serca pa z grenkim spominom napolni; druge zmoti s časnim premoženjem in prevelikimi skerbmi, pest malovrednega blata ali okroglega denarja jim ponudi, zato pa njih nedolžnost razterga in večidel tudi njih dušo pogubi; tretje ogoljufa s požrešnostjo in pijačo in jim z lahko mujo večno srečo in nebeško veselje odvzame. Kar pa hudič sam ne more storiti, to storijo njegovi pomagavci ali najemniki, katere po svetu pošilja, kakor strupene zvite kače, in to so vsi hudobni zapeljivci. Ti nedolžnost s sladkimi besedami in prilizovanjem v greh zapletajo, grešnike hvalijo in v hudobiji poterjujejo, bramne pa s posmehevanjem in zaničevanjem od pravega pota odvrtaajo.

Oj, ljubi kristjani, z Jezusovo drago kervjo odkupljeni! varujte se takih hudičevih sužnjeve, ki duše skupljujejo in njemu prodajajo; daleč bežite pred njimi, njihovega zasmehovanja pa se nikdar ne bojte in od dobrega ne odstopite, čeravno vas čertijo in vam vse sorte priimke dajejo. Ah, kako žalostno je toliko kristjanov videti,

ki bi radi kaj dobrega storili, pa se pred ljudmi sramujejo; sramujejo se očitno svojemu Bogu služiti, roke proti njemu povzdigniti in sv. zakramente prejemati, in sicer samo zavoljo tega, da jih ljudje ne bi po strani gledali in za posebneže ali celo za hinavce deržali. Zavoljo te misli: kaj bodo ljudje rekli, če boljše živim, kakor drugi, zavoljo tega strahu pred ljudmi je že več duš pogubljenih, kakor je toča žita pobila, več kakor je kuga živine pomorila, zato se mi silno potrebno zdi, da danes nalašč o tem govorim; rečem torej:

I. Strah pred ljudmi je vzrok, da veliko ljudi v greh zabrede;

II. Strah pred ljudmi je vzrok, da jih veliko nesrečno umerje.

To ste dve resnici, katere bi si naj dobro k sercu vzeli; preden pa jih začnem razlagati, prosim vas za kratko poterpljenje.

I. del.

„Ako hočemo popolnoma biti, pravi sv. Terezija, ne smemo iskati človeškega dopadenja, ne se zmeniti, če ljudje od nas zničljivo govoré; nikar se na nje ne zanašajmo, ampak na križ se opirajmo, in v tistega zaupajmo, ki se je pustil v naše zveličanje na njega pribiti. Če nas ljudje čertijo, je to znamenje, da ima naš Stvarnik dopadenje nad nami, in da nam je njegovo povračilo prihranjeno.“ Ravno tako govori sv. pismo, rekoč: „Kdor se ljudi boji, bode kmalu v grehe padel“. Zakaj kakor hitro ima človek v svojih persih te želje, da se ne bi nobenemu zameril, ampak vsem dopadel, bo tudi vse storil, kar druge ljudi storiti vidi, naj bodo njih navade in šege še tako neumne in pregrešne. Kdor je tako srečen, da še tega ni sam na sebi skusil, naj se pusti s ptujimi vzgledi podučiti. Jes nočem nič od tega praviti, kar je v sv. pismu znanovanega; od našega očeta Adama, ki je zato greh storil, ker ni hotel svoje žene razžaliti; od kralja Salomona, ki je postal malikovavec, da se ni ptujim ženam zameril; od Arona, velikega duhovna, ki je pustil Izraelcem zlato tele za boga imeti, da se jim je prikupil; od Pilata, ki je svetnika vseh sveh svetnikov k smerti obsodil, da ne bi pri judih in pri cesarju v zamero prišel.

Pustimo tedaj te izgledé, ker imamo zadosti vzgledov iz naših časov. Kakošni dim grehov in nemarnosti se v naših časih okoli nas vali? In od kod pridejo ti grehi in te nemarnosti? Ali ne večji del od strahu pred ljudmi in od sramožljivosti v božji službi? — Vse toži, da je zdajna mladost tako razuzdana, — kaj je temu vzrok? Morebiti jih meseno veselje tako močno vleče? Jes menim, da ne vselej. Marsikateri ima dobro serce, brumne stariše, ki ga lepo učijo in zanj molijo, in vendar se tudi on v mrežo skušnjav za-

plete in od enega greha do drugega gazi. Vzrok je to, ker je hudoben človek seme pohujšanja v njegovo serce zasejal ter se začel svoje nedolžnosti sramovati in zaničevanja hudobnih bati; sram ga je, da njegovo serce ni tako omadeževano, kakor njegovih slabih tovaršev, da se ne zastopi vsega, kar se razuzdanosti tiče, in da ne zna od vsake nesramnosti govoriti. Da, ljubi moji! ravno ta napéna sramožljivost je vzrok, da dan današnji zemlja od nečistosti smerdi in da zapeljevanju in pohujšanju ni konca ne kraja.

Povejte mi, gospodarji in gospodinje! zakaj se pri vaši hiši toliko nespodobnih besed sliši? Zakaj se pred vašimi očmi brez vse vesti bližnji opravlja in černi, zakaj se mu poštenje, čast in dobro ime vedno jemlje in krade? Ali so morebiti ravno pri vaši hiši ljudje tako hudobni? O ne, ni res! ampak vi naprejpostavljeni, vi ste temu vzrok, zakaj ena sama beseda bi bila včasih zadosti, in vsemu grehu bi bil konec storjen. Ko bi se vi le enkrat za svojega bližnjega potegnili ali takemu opravljevcu vrata pokazali, bi za zmiraj mir imeli; pa vi se bolj bojite takemu potepuhu se zameriti, kakor Bogu, in ne pomislite, da zraven svojo dušo pogubite, ne pomislite tudi, kar sv. pismo pravi: „Če boš hudobnim ljudem dopadel, ne boš služabnik Jezusa Kristusa.“

In da ob kratkem vse povem: od kod pride, da se po cerkvah tako nespodobno, mlačno in brezbožno zadržanje vidi, da se zakramenti sv. pokore in sv. rešnjega Telasa tako redko prejemajo, da se postna zapoved tako lahko prelamlja — kaj je vsemu temu vzrok? Morebiti nimajo ljudje več nobene vere, nobene vesti? O ne! večidel ljudi še ima toliko kerščanstva v svojem sercu, da bi radi vse to storili; ali ko bi te večkrat pri spovednici klečati videli, ko bi ti bolj pogosto molil in se bolj terdo postil, vtegnili bi te ljudje za brunnega človeka, ali celo za tercijala deržati. To, — kaj ne? — to je vzrok, da v grehah živiš in svojega spovednika nočeš ubogati. — O slabota grenkih solz vredna! Tebe moj Zveličar! in tvoje božje službe se ljudje sramujejo, in vendar vsi vedó, da kdor se tebe tukaj pred ljudmi sramuje, tistega boš se tudi ti pred nebeškim očetom sramoval. Ali to še ni najhujše; najbolj žalostno je to, da taki ljudje svoje hudobije ne spoznajo, da se za dobre kristjane deržijo in tako večidel nesrečno smert storijo, kar bom pokazal v

II. delu.

„Moja največa čast obstoji v tem, je rekel nekdanj svet škof, da sem kristjan“; pri nas pa se ravno tega imena najbolj sramujejo, če ne z besedo, pa z djanjem: sramujejo se vpričo drugih ljudi križ narediti, pred jedjo ali po jedi moliti, mimo znamenja gredé se odkriti ali prekrizati ali pred sv. rešnjim Telesom poklekniti; na potu hudobije pa se nikoli ne sramujejo, naj sije solnce ali luna. In mar mislite, da se takega človeka ktera beseda prime,

naj mu spovednik še tako na serce govori; danes bo obljubil, jutre pa bo že vse pozabil. Če se pekel pred njim odpre in se mu pokaže, kakošne muke ga čakajo, bode se sicer vstrašil, ali po jutranjem od vsega tega ne bo nič vedel. Zato bi si tudi upal prej deset hudobnih na pravo pot pripraviti, kakor enega samega grešnika, ki se boji, da bi se ljudem zameril.

Tega namreč ne moremo tajiti, da marsikateri grešnik na potu hudobije opeša in se svojega gerdega življenja naveliča, vest ga peče in on spozna, da brez resnične pokore ne more milostljive sodbe upati, in vendar ne more s svojega grešnega spanja vstati. Kaj je pač tako močno, da ga tako terdno nazaj derži? Sama ta misel: Če se zdaj k Bogu obrnem in svoje življenje poboljšam, kaj bodo ljudje vse govorili. Če s to osebo, na katero sem toliko let navezan bil, naenkrat vse znanje odtergam, kako me bo zmerjala in se nad menoj hudovala? Če to tovaršijo zapustim, kakošne priimke mi bodo dajali, in kaj bodo ljudje od mene mislili? Sama ta misel je vzrok, da žarki milosti božje njih serca ne omehčijo in da terdovratni v nepokori ostanejo.

In tako bo, pravi sv. Duh, pol sveta pogubljenega. Eni s svojimi slabimi izgledi naprej gredo in pot kažejo, drugi pa iz strahu, da ne bi bili zaničevani in zasmehovani, hitijo za njimi, kakor čreda neumnih ovac, ki ena za drugo letijo ter se ena za drugo na skali ubije. „Zakaj ne samo hudobni, pravi sv. pismo, temuč tudi boječi bodo v večnem ognju goreli,“ tisti namreč, ki sicer niso hudobnega serca, pa vendar nimajo toliko serčnosti, da bi zavoljo Jezusa malo zaničevanja terpeli.

Prosim vas torej, ljubi bratje in sestre! ne iščite prijaznosti tega sveta, zakaj božja prijaznost in prijaznost tega sveta, pravi sv. pismo, se ne morete družiti. Posebno pa vi, ki v strašnem železji svojih grehov vklenjeni zdihujete, raztergajte vezi, s katerimi ste na svet navezani, začnite Bogu služiti in ne bojte se zaničevanja hudobnega sveta, zakaj svet in njegova podoba mine, pravi sv. Janez, le tisti, ki božjo voljo stori, ostane vekomaj.

Da bi vas zamogel k pokori in zaničevanju tega sveta še bolj vneti, povem vam nekaj od sv. Marjete Kortonske, katere god smo ta teden praznovali. Kakor Marija Magdalena, bila je tudi Marjeta Kortonska očitna grešnica, njeno oko je bilo kakor blisk, s katerim je veliko mladih serc oslepila, njeno razuzdano življenje je bilo kakor hud veter, s katerim je veliko nedolžnih poderla, in njena nečistost je bila kakor strela, ki je dosti mladenčev in devic ubila. Tovariš njene razuzdanosti, kateremu je s svojim životom služila, gre nekega dne sam od svojega psička spremljan na polje se sprehajati, pa bil je od svojih sovražnikov napaden, ubit in pod gromovje zakopan. Psiček sam brez gospoda naravnost proti Marjetini hiši teče, laja in cvili in se ne da potolažiti, prime Marjeto za oblacilo in jo vun vleče; ona gre za njim, ne da bi vedela, kaj se je

zgodilo. In ko pride na mesto, kje je mrtvo truplo njenega ljubljenega ležalo, vzdigne veje in zagleda mertvega svojega tovariša se prestraši in zavpije: „Ti nesrečnež! kje je zdaj tvoja duša?“ — Ta pogled in ta misel njeno serce prebode in k pokori obudi; mrtvo truplo jej pokaže, kako nemarna je vsa človeška ljubezen, in naredi terdno naprejšvetje, da boče posvetnemu veselju na veke slovo dati. Kako pa je to naprejšvetje spolnila? Spovednika si je izbrala, čisto se spovedala in vedno pred podobo križanega Jezusa klečala; svoje lepe lase je odstrigla, svoje zalo truplo neusmiljeno tepla, s slabim, spokornim oblačilom se oblekla, žalostno na glas jokala in zdaj Boga, zdaj ljudi za milost in odpuščenje prosila. Od hiše do hiše je hodila in nedolžne za božjo voljo prosila, da se ne bi pustili tako zapeljati, kakor ona, zapeljane pa, da bi ž njo vred pokoro delali. Nikdar ni več grešila ter je sveto umerla; na njeno priprošnjo se je veliko čudežev zgodilo, in mati katolijska cerkev jo med svetnice šteje in vsem tistim za pomočnico priporoča, kateri želijo po grešnem življenji vredno pokoro delati.

Sklep.

Ljubi brat in sestra! ki sta grešila, kakor ona, idita in posnemajta jo, in skoz tista vrata, skoz katera je ona v nebesa prišla, bota tudi vidva prišla. Ti pa o Bog! daj nam vsem svojo gnado in pomoč. Amen.

II. pridiga za III. postno nedeljo.

(Od obrekovanja; gov. J. A—st.)

„Eni zmed njih pa so rekli: Z Belcebubom, višjim hudičev, izganja hudiče.“
(Luk. 11, 15.)

Vvod.

Takega dobrotnika zemlja še nikoli ni videla, kakor je Jezus bil, ne pred in ne potlej. Od mesta do mesta, od terga do terga, od vasi do vasi je hodil, vesele resnice oznanoval, bolnike ozdravljaval, gobove očiščeval, slepim dajal, da so videli, gluhim, da so slišali, mutastim, da so govorili, po več tavžent jih je z malo kruhi nasitoval, in mertve v življenje obudoval. Zdravje in življenje je od njega kapalo. Kamur je stopil, ni bilo več zdihovanja, ne ječanja. Veselje je povsod sejalo.

Tudi današnje evangelje nam je priča njegove milosti polne

ljubezni, ki nam pripoveduje, da je Jezus iz obsedenega hudiča izgnal.

Tisti čas, pravi sv. evangelist Lukež, je Jezus hudiča izganjal, in ta je bil mutast. In ko je hudiča izgnal, je muteč govoril, in množice so se čudile. Kaj je bil mar hudič mutast? Nak, ampak obsedeni človek je bil mutast, ker ga je hudobni duh tako nadlegoval, da ni mogel govoriti. Jezus je tedaj iz tega človeka hudiča izgnal, in človek je potem precej govoriti začel. Pričujoče ljudstvo je nad tem čudežem stermelo, so Boga hvalili in častili, da jim je tega čudodelnega preroka poslal. Pa kakor zlo so tudi ljudje Jezusa radi imeli in za njim vrel, jih je vendar le veliko bilo, kateri njegovih dobrot niso hotli spoznati, so ga sovražili in obrekovali. Nevoščljivi pismarji in farizeji bi bili tudi ta čudež radi tajili, to pa vendar niso mogli, ker Jezus ga je očitno pred očmi vsega ljudstva storil. Tedaj so svoje pribežališče k obrekovanju vzeli, in so rekli, da je s hudičem zastopljen, da s hudičevo mošjo hudiče izganja; z Belcebubam, višjim hudičev, hudiče izganja, so rekli. O kam vendar sovraštvo in nevoščljivost človeka pripelje!

Pa nikar se pismarjem in farizejem ne čudimo, ker so božjega Sina, Jezusa iz nevoščljivosti obrekovali, saj tudi med nami (z žalostjo vam povem), — tudi med nami ni nobena pregreba bolj navadna, kakor opravljanje in obrekovanje! Zato se mi prav potrebno zdi, pred to pregreho vas svariti. Danes vam bom tedaj povedal, kako velik greh je opravljanje in obrekovanje. — Poslušajte!

Razlaga.

Opravljanje je tista pregreha, po kateri se slabosti in napčnosti bližnjega po nekerščansko razglašajo. — Te pregrehe je več sort ali razpolov. Če kdo resnične grehe in napčnosti družih po nekerščansko pove, in razglašajo, je to opravljanje; — če pa od družih kaj hudega pravi in raznaša, kar se prav ne ve, ali kar si je iz sovraštva in nevoščljivosti morebiti sam zamislil, je to obrekovanje; — če se pa drugim, ki jih zraven ni, kar se hudega od njih govori, vtakne in pove, da zdražba in sovraštvo navstane, je to podpihanje.

Da opravljanje z vsemi svojimi razpoli dandanešnji in posebno še med ženskim spolom grozno kraljuje, vam pravi ni treba, še menj pa skazovati; vsakdanja skušnjava zadosti uči, kar pravi prerok: „Ostri meč jih je veliko pokončal, pa hudi jeziki še več jih pogubil.“ — In tudi v tem oziru se Kristusove besede poterjujejo: „Ozke so vrata in tesna je pot, ki pelje v nebesa, in le malo jih je, ki jo najdejo.“

Kristjani! da se bomo te pregrehe v prihodnjič bolj varovali, hočemo premišljevat, kako zlo tisti kerščanski ljubezni nasprot

ravna, ki jej je vdan, kako strašne nastopke ta pregreha ima, in kako zlo jo Bog sovraži.

I. Premišljajmo, da opravljivec ni noben dober kristjan, ker eno največih zapoved kerščanstva prelomi. „Ljubi Gospoda, svojega Boga iz vsega svojega serca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli. Ta je največa in prva zapoved. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe.“ (Mat. 22, 37—40.)

Če svojega bližnjega opravljaš, je gotovo znamenje, da ga ne ljubiš. Zakaj če je tudi to res, kar črez bližnjega govoriš, ga s tim nič ne poboljšaš, ampak ga še bolj razkačiš, da vse veselje poboljšati se zgubi, ker je kakor grešnik pred ljudmi razglašen. Potlej je pa tudi hudo, ki od njega pripoveduješ, tako rekoč strupeno seme, ki ga po svetu raztresaš, ker s tem pohujšanje zmirej dalje razširjaš.

Moj bližnji je poprej mene opravljal, potlej sem pa še jes njega. Tako se večasi opravljivi ljudje izgovarjajo. Pa to, ljubi moji je nekerščansko govorjenje; te besede niso besede sv. evangelja. Ali ne veste, kakošne dolžnosti nam kerščanska vera proti tistim naklada, ki so nam hudo storili? „Ljubite svoje sovražnike, je rekel Kristus, dobro jim storite, kateri vas sovražijo, in molite za nje, kateri vas preganjajo in obrekujejo, da bote otroci svojega Očeta, ki je v nebesih, kateri da svojemu solncu sijate na dobre in hudobne, in da dežiti na pravične in krivične.“ (Mat. 5, 44. 45.) Dobro voščite tem, kateri vas preganjajo, opominja sv. Pavelj, dobro voščite, in nikar ne kolnite. Nikomur ne vračujte hudega za hudo. Ne delajte si sami pravice, ampak dajte prostor Božji jezi. Zakaj pisano je: Meni sliši maščevanje; jes bom vernil, reče Gospod. Ampak če bo tvoj sovražnik lačen, daj mu jesti, če bo žejin, daj mu piti, zakaj če to storiš, boš žerjavico na njegovo glavo nosil. Ne daj se hudemu premagati, ampak premagaj hudo z dobrim.“ (Rimlj. 12, 14.)

Opravljevca opravljati je gerdo, ker je nekerščansko; še gerši, ja satansko je, opravljati take, ki nam nikoli nič žalega niso storili. Vi bi gotovo takega človeka zlo zaničevali, kateri bi svojega bližnjega, ki mu nič žalega storil ni, le iz same hudobije umoril. „Opravljanje je tudi nekakošen uboj, pravi sv. Frančišek Salezij. Zakaj trojno je naše življenje: duhovno, ki v gnadi božji obstoji; telesno, ki se po duši obderži, in družinsko, ki se le v časti in dobrem imenu ohrani. Opravljivec večidel s samo enim ubodljajem svojega jezika ob enem trojni uboj doprinese: umori po duhovno svojo lastno dušo, dalej dušo tistega, ki ga posluša, in spravi tistega, nad katerim jezik brusi, ob družinsko življenje.“

Dobro ime, ljubi moji! je več vredno, kakor zlato in srebro; zato varujte se zoper ljubezen se pregrešiti, in bližnjega na dobrem imenu poškodovati; varujte se, z jezikom, s katerim Bogu hvalo dajete, bližnjemu poštenje jemati.“ Z jezikom hvalimo Boga in Očeta, pravi sv. Jakob, in ž njim kolnemo ljudi, kateri so po božji podobi stvarjeni. Iz enih ust pride hvala in kletev. To se nima,

bratje moji, tako goditi.“ (Jak. 3, 9, 10.) Posebno varujte se svojo duhovsko in deželsko gosposko na dobrem imeni poškodovati. Ko bi kaj takega storili, dvakrat bi se pregrešili, enkrat zoper ljubezen, ki ste jo sploh svojemu bližnjemu dolžni, drugič zoper ljubezen, katero ste še posebej svojim predpostavljenim dolžni; vi bi jim v spolnovanji njih dolžnost pripravili velike težave. Marsikteri duhovni pastir, marsikteri sodnik, marsikteri cesarski služabnik je bil veliko let od ljudi obražtan, in je z velikim pridom delal v svojem poklicu; pa na enkrat je vso svojo veljavo zgubil pri ljudeh. In kaj je bilo vzrok tega? Oh hudoben, opravljiv jezik! Pač prav ima sv. Bernard, ki pravi: „Oba imata hudiča pri sebi, opravljivec in njegov poslušavec; enemu tiči na jeziku, drugemu čepi v ušesu.“

2. Premislimo, da opravljivec se ne pregreši samo zoper ljubezen, ki jo je svojemu bližnjemu dolžen, ampak tudi zoper pravico. Vse, karkoli hočete, da vam ljudje storé, tudi vi njim storite“ (Mat. 7, 12.), tako se glasé besede večne resnice. Gotovo bi vam težko djalo, kristjani moji, ko bi od vas kdo hudo govoril; verjamite mi, da tudi vi serce svojega bližnjega globoko ranite, kedar ga opravljate. Bodite previdni v svojih sodbah, ki jih delate čez druge ljudi, da ne bote krivični proti njim. Zna biti, da se je vaš bližnji dvakrat ali trikrat pregrešil, pa zato še vendar pravice do dobrega imena ni zgubil. „Noe se je enkrat vpijanil, Lot en drugikrat; vendar ni bil pijanec ne eden, ne drugi; sv. Peter je enkrat po krivem prisegel in vendar ni bil božji preklinjevalec. In še tedaj, pravi sv. Frančišek Salezi, akó bi bil kdo v eni pregrehi dolgo živel, bi še lahko laž govoril, kdor bi ga hudobnega imenoval. Šimon, farizej, je Magdaleno grešnico imenoval, ker je še pred kratkem grešnica bila; vendar je očitno lagal, zakaj ni bila več grešnica, ampak sveta spokornica, zatorej jo je Ódrešenik zagovarjal. Tisti bedasti farizej je deržal colnarja za velikega grešnika in še morda za krivičnika, prešestnika in tatu, pa kako se je motil, zakaj ob tisti uri je bil opravičen. — Včerajšni dan ne sme nikdar današnjega soditi, pa tudi današnji čez včerašnjega ne sodbe skleniti; zadnji dan je tisti dan, ki čez vse druge sklene. Torej ne zamoremo nikdar reči, da je kateri človek hudoben, da bi se ne postavili v nevarnost, krivico govoriti. Kar reči zamoremo, ako govoriti moramo, je: da je to ali uno hudo delo storil, da je ta ali ta čas slabo živel, da zdaj slabo ravná, nikdar pa ne moremo od včera na danes, ali od danes na včera, veliko menj pa na juter skleniti.“

Le Bog vsegavedni pravico ima bližnjega soditi. Kdor zavolje enega ali drugega slabega dela svojega bližnjega obsodi, ta v božje pravice sega: se samolastno na božji sodni stol vsede, in svojemu bližnjemu krivico dela. „Glejte, pravi sv. Jakob, kako majhen ogenj velik gojzd zažge! Tudi jezik je ogenj, zapopadek vse krivice“ (Jak. 3, 5, 6.).

3. Premislimo hude nastopke, ki iz opravljanja izvirajo. Glej, ti si svojemu prijatelju ali svoji prijateljici povedal majhno slabost od svojega bližnjega, ^{pa} se s tem pristavkom, da naj nikar nobenemu ne pove. Tvoj prijatelj ali prijateljica komaj čaka priložnosti se te skrivnosti znebiti, in drugim pove, ti povedó še drugim, vsak še nekaj pristavi, in ni teden preteklo, in tista slabost je po celi soseski odkrita, in iz majhne mušice je nastal cel konj! Glej, koliko hudega je iz tvojega govorjenja prišlo; o revež! kako boš vse to poravnal!

Tat je dolžen, svojemu bližnjemu ukradeno blago poverniti. Če tega ne stori, ali vsaj resnične volje nima to storiti, ne more pri Bogu odpuščenja grehov zadobiti. „Gorje temu, kateri ptuje blago na kup spravlja, in gosto blato (krivično blago) sam zoper sebe vkup grabi.“ (Habakuk 2, 6.). „Ne tatje ne odertniki ne bodo kraljestva božjega posedli.“ (1. Kor. 6, 10.)

Tudi opravljanje je tatvina; tudi opravljivec okrade svojega bližnjega; on mu ukrade zlahtno blago, „blago, ki je boljše kakor veliko bogastvo“ (prip. 22, 1.), njegovo dobro ime. Če je tat dolžen, ukradeno blago, kar mu je najbolj mogoče, poverniti, in drugači ne more zveličan biti, je opravljivec še veliko bolj dolžen bližnjemu k ukradenemu dobremu imenu pripomagati. Da me bote bolj zastopili, vam hočem to z nekterimi izgledi razjasniti. Vi ste unega delavca ali rokodelca opravljali, le nekaj malega ste bili črez njegovo vestnost in poštenost rekli, pa zadosti je bilo, ga ob njegovo dobro ime pripraviti. Zdaj — nima ne dela, ne zaslužka — in zna biti, da zdaj, ko ga revščina tare, zares goljufije in sleparije začne uganjati, katerih ste ga poprej po krivem obdolžili. — Z eno samo besedo ste uno deklino, ki je imela preskerbljena biti, obrekli; z eno samo besedo ste nesrečni revci nje najlepšo lepoto pred svetom vzeli. Ona joka, in se ne da potolažiti, ker nič več upanja nima še kdaj preskerbljena biti. Ali jej niso opravljevci večo škodo naredili, kakor ko bi jej bili vse njeno premoženje poropali? Glejte, kako majhen ogenj velik gojzd zažge! — Če tukaj oče svojega lastnega sina sovraži, če mož svojo ženo čerti, če gospodar svojega hlapca preklinja, če se dostikrat najboljši prijatli sovražiti začnejo, če se bratje in sestre razpejo, če se sosedje med seboj pripravajo in kregajo — tega vsega je večkrat opravljivec kriv, — oh kako bo to poravnal!

Zato, ljubi kristjani! prašajte zdaj svojo vest! Če ste kdaj svojemu bližnjemu z opravljanjem škodo storili na njegovem dobrem imenu ali premoženju, in ta greh še na vaši duši počiva; je vaša sveta dolžnost, to škodo, kolikor in kakor hitro mogoče popraviti, sicer vam vaši grehi ne morejo odpuščeni biti. „Kdor od kake reči zaničljivo govori, sam sebe za naprej zaveže“ (prip. 13, 13.).

4. Premislimo, kako opravljevci sami sebi škodujejo, ker si zaničevanje ljudi nakopljejo. Dostikrat sicer mislijo, da se s

svojim nespametnim govorjenjem ljudem prikupijo, toda se zlo go-ljufajo. Opravljivec je od pametnih vselej zaničevan. In kako bi tudi ne bil zaničevan, ko mu ni skrivnosti preš^{ta}ta, da bi je ne razodel, on, ki bližnjega čast zmanjšuje, zdražbe dela, in ogenj nesrečnega razpertja v serca znaša? — Opravljivec je sovražen od veliko ljudi, ker nihče rad ne vidi, da bi se slabo od njega govorilo. „Marsikteri, pravi Sirab, je sovražen zavoljo veliko žlobudranja, in anajo se ga, kateri veliko govori“ (Sir. 20, 5. 8.) — Opravljivec zgubi svoje prijatlje: kdor ga spozna, mu nič več ne zaupa, in v družbi se ga boje. „Kdor skrivnosti razodeva pravi sv. pismo, zgubi zaupanje, in ne bo ga več našel prijatlja po svoji volji.“ (Sir. 27, 16.)

5. Premislimo, kako sv. pismo opravljivcem žuga. „Opravljivec je gnjusoba pri ljudeh“ (prip. 24, 9.)
 „Kdor skrivej opravlja, ni bolji kot kača, ki na tihoma piči“ (vis. pes.) 10, 11.)

„Opravljivci so sovraženi od Boga, smerti vredni — nebes ne bodo posedli.“ (Rimlj. 1, 33. — I. Kor. 6, 10.)

„Šest reči je, ki jih Bog sovraži, sedmo pa studi njegova duša, tistega namreč, ki med brati zdražbe dela“ (prip. 6, 16.)

„Preklet je podpihovavec, in kdor je dvojnega jezika, zakaj on bo njih veliko med seboj mirnih zdražil — on bo svojo dušo omadeževal, in bo povsod čerten“ (Sir. 20. 15. — 21, 31.)

6. Še premislimo kako strašno je Bog to pregreho kaznoval že dostikrat na tem svetu.

Marija, Mojzesova sestra, se je s hudim jezikom zoper božjega služabnika, svojega brata vzdignila; in vendar je bil Mojzes najkrotkeji mož med vsemi ljudmi, ki so bili na svetu (4. Mojz. 12, 3.) Zato jo je Bog kaznoval, kmalo je bila vsa bela od gob, kakor sneg. Naglo je bilo pol njenega mesa od gob snedeno, in kakor sv. Bazilij pravi, še na Mojzesovo prošnjo ni mogla ozdravljena biti. Strašne gobe Marije prerokinje, piše sv. Efre^m, nas učé, kako velika in gerda je pregreha opravljanja. Truplo, ki je bilo vidno z gobami ob-suto, je bilo tako rekoč ogledalo duše, ktera se ni videla, in je nje gerdobijo kazalo. Iz spridenosti mesa se je razvidelo, kako spridena je duša opravljivca. Zakaj, kakor je od ona od svojega brata od-padla, tako je tudi od nje lastno telo odpadlo, da bi se sama od sebe ljubezni učila.

Koreta, Datana in Abirona, ki so se zoper Mojzesa vzdignili, in zoper njega govorili, je zemlja požerla. (IV. Mojz. 16, 20. 50.)

Tako je tudi sovražnike Danijela in čiste Suzane zavoljo njih obrekljivega jezika strašna kazen zadela. (Daniel 13, 14. 6.)

Zoper sv. Narcisa, ki je bil konec družega stoletja škof v Je-ruzalemu, so se trije možje zakleli, in ga obdolžili nekega groznega hudodelstva. Da bi se jim bolj verjelo, so hotli svoje opravljanje s tem poterditi, pa je prvi hudobnež rekel: Če ni res, naj živ zgorim. Drugi: In mene naj najhujša bolezen zgrudi, če sem lagal. Tretji

pa: Jes naj oslepim, če je moje pričevanje krivo. Sv. Narcis je šel zavoljo tega opravljanja za zavoljo svoje s tem zmanjšane veljavnosti v samoto. Pa kar, ki so si jo opravljalci voščili, jih je res zadela. Pervi je namreč, ko je ogenj vstal, v svoji lastni hiši zgorel; drugi je bil od glave do nog ves s turi pokrit, in život mu je jel gujiti, vsahovati in razpadati. Zavoljo kazni teh dveh ves prestrašen je šel tretji v se in je svojo hudobijo tako nezmerno in dolgo objokoval, da je oslepil.

Sklep.

Iz tega, kar sem vam do zdaj povedal, že lahko razvidite, kako velika pregreha da je opravljanje in obrekovanje. — Varujmo se tedaj te gerde pregrehe, ki toliko hudega naredi, ko bomo stali pred svojim sodnikom, od vsake nepridne besede odgovor dajali. Amen.

Pridiga za IV. postno nedeljo.

(Od spovedi in spovednikov.)

„Jezus je tedaj šel na goro, in je tam sedel s svojimi učenci. Bila je pa blizu velika noč, Judovski praznik.“

(Jan. 3-4.)

Vvod.

Okoli dvanajst sto let je kerščanska vera lepo cvetela in po vsem svetu se razširjala, kakor košato drevo, ki je polno zlahtnega sadja in duhtečega cvetja; nedolžno, kakor Adam in Eva preden sta grešila, so ljudje v tistih časih živeli, ponižnost se je pri vseh njihovih opravih videla, in jeza ali nevolja ni njihovega obraza kalila. Med vsemi Koriatskimi verniki se je samo eden nečistnik znašel, med Jeruzalemskimi kristjani sta se samo dva grešnika nahajala, Ananija in njegova žena Safira, tako da bi skoro lahko rekel: Kolikor kristjanov, toliko je bilo svetnikov. Ali kakor solnce za oblake, tako se je naenkrat ta lepa podoba skrila, vsa gorečnost se je ohladila, vsa brumnost ali pobožnost je oslabela, in strašna lenoba je na njeno mesto stopila; grešne navade so z vsakim dnevom bolj rastle in med tistimi, ki so se poprej pri vsaki sv. meši, kakor mešniki, obhajali, so se nekateri znašli, ki cele mesce, morebiti celo leto niso k spovednici ali k mizi Gospodovi pokleknili. Zato je katolijska cerkev, ta za zveličanje svojih otrok tako skerbna mati, vse duhovske poglavarje, skofe in učeničke v Lateranski zbor poklicala,

in prav z maternim srcem potožiš, kako jo žalosti toliko očitna mlačnost. In glejte, preljubeznjivi moji poslušalci! tukaj je pod pa-pežem Inocencijem III, cerkev svojo ~~četerto~~ zapoved dala z besedami: „Spovej se najmanj enkrat v letu svojemu naprejpostavljenemu spovedniku in o velikonočnem času sprejmi zakrament sv. rešnjega Telesa.“ Kdor tega ne stori, se sme iz občine svetnikov izobčiti in ako v tem stanu umerje, ne sme na blagoslovljenem pokopališču pokopan biti.

Od prvega dela te zapovedi hočem danes govoriti in vam pokazati, zakaj da je Jezus Kristus sv. spoved postavil in zakaj mora grešnik k spovedi hoditi v I. delu; iz tega pa se bomo tudi naučili, kakošne spovednike si moramo izvoliti in ako smo jih našli, kako zvesto se jih moramo deržati v II. delu.

Jes menim, da se moja danešnja pridiga s tem velikonočnim časom vjema in da je vam vsem koristna, zatorej me poslušajte z voljnim srcem in pripravite se.

I. del.

Jezus Kristus se je že zvečer tistega dneva, ko je bil od smerti vstal, svojim učencem prikazal; skoz zaperta vrata je namreč v hišo prišel, v sredo med nje stopil in rekel: „Mir vam bodi. Kakor je Oče mene poslal, tako tudi jes vas pošljem. In ko je to izrekel, dihnil je v nje in jim djal: „Prejmite sv. Duha, katerim bote grehe odpustili, tem bodo odpuščeni, in katerim jih bote zaderžali, tem so zaderžani.“ S temi besedami je Jezus aposteljne popolnoma in v vseh rečeh za svoje namestnike postavil, in jim ravno tako oblast dal, kakoršno je on od svojega nebeškega Očeta prejel: namreč oblast grehe odpuščati, učiti, daritev sv. meše opravljati, zapovedi dajati itd.

Da pa duhovni nimajo oblasti, po svoji glavi, ali kakor bi se jim zdelo, grehe odpuščati ali zaderževati, ampak le po naukih sv. evangelja, tega mislim, vam ne bo treba dokazovati. Saj so spovedniki le namestniki Jezusa Kristusa, namestnik pa sme le to storiti, kar je po volji njegovega gospoda, in če kaj zoper voljo svojega gospoda stori, to pred gospodom nič ne velja ter si še njegovo jezō na glavo nakoplje. Ravno tako tudi odveza spovednikova pred Bogom nič ne velja, če jo kateremu takemu da, kateri je po nauku sv. evangelja ni vreden in spovednik se zraven še ptujega greha deležen stori; zakaj „vsak, pravi sv. Pavelj naj nas ima le za služabnike Kristusove, za delivce božjih skrivnosti, od delivca pa se zahteva, da naj bo zvest svojemu gospodu v deljenji tega, kar mu je izročeno.“ „Odveza nevrednemu dana, pravi sv. Ciprijan, je nevarna spovedniku in škodljiva grešniku. Jezus bo sodbo svojega namestnika overgel, ako on nevredno odveže.“

Pa zakaj, si misliš, zakaj Bog hoče, daj naj duhovni grehe odpuščajo, zakaj jih on s^o ne odpušča, kakor jih je odpuščal v stari zavezi? In zakaj, če ne odpušča, kakor jih je odpuščal, če ne odpušča, da mora grešnik svoje grehe povedati, zakaj mu niso brez spovedi odpuščeni, kakor postavim v zakramentu sv. kersta?

Ljubi moji! Bog je neskončno moder, torej nič praznega, nič zastonj ne zapoveduje; tudi spovedi ni zapovedal zavoljo samega sebe, ker on po noči in po dnevi naše oserčeje vidi, tudi ne zavoljo spovednika, ki ima s svojimi lastnimi slabostmi dosti opraviti, ampak zavoljo tebe, grešnik in grešnica! jo je zapovedal; le tvoje poboljšanje, in če si poboljšana, tvoja stanovitnost v dobrem, to je namen, iz katerega je Jezus Kristus spoved zapovedal. Kdor ima le iskro pameti, mora sam spoznati, da je res tako.

Zakaj grešniki se težko spreobernejo, pravi sv. Duh, tako da če more leopard svojo pisano kožo spremeniti in zamorec se umiti, tedaj bote zamogli dobro storiti, če ste se hudega navadili. In sv. očaki pravijo, da je Bogu lažej celi svet iz nič stvariti, kakor pa enega grešnika k pokori spreobrniti. In ti kristjan si mi sam priča tega, kar pravim. Kolikrat si že hotel svoje grehe zapustiti, in vendar se še nisi nič poboljšal. Zakaj ne? Zato ne, ker ne moreš svojega poželenja premagati. Če se pa tudi grešnik spreoberne, vendar spot lahko v stare grehe nazaj pade, to sami dobro veste, zato je naš Zveličar, ki je človeško slabost poznal, naložil svojim namestnikom dolžnost, da imajo grešnika svariti, od poti hudobije odvracati in na pot zveličanja spravljati; da imajo njih rane obvezavati, celiti in ko so popolnoma ozdravljeni, jim grehe odpustiti, grešnikom pa je zapovedal, da imajo duhovniku rane svoje duše pokazati in bolezen svojega serca razodeti.

Torej spoved, ljubi moj! še ni pokora, ampak le pomoč k pokori; še ni spreobrnjenje serca, ampak le napeljevanje k spreobrnjenju; še ni pot v nebesa, ampak le, da tako rečem, tista roka, ki te hoče iz brezdna pogubljenja potegniti in na zveličansko pot proti nebesom peljati; spoved sama na sebi, če te nič ne poboljša, ni bila nikoli zadosti, še zdaj ni in nikoli ne bo zadosti za odpuščanje grehov, in tisuč odvez brez spreobrnjenega serca prejetih ni nič drugo, nego tisuč božjih ropov.

Premisli tedaj, o grešnik, in vzemi si k sercu, ker je bilo rečeno, da je Kristus spoved samo zato zapovedal, da bi se ti poboljšal, in kedar si se poboljšal, da bi v dobrem stanovitosten ostal. Spoznaj pa tudi, kako neusmiljeno se goljufaš, če se na svoje spovedi zanašaš in si zavoljo njih nebesa obetaš, svojih grešnih navad pa nočeš opustiti; spoznaj, zakaj moraš k spovedi hoditi, ne namreč samo po odvezo, ampak prav za prav le zato, da bi ti spovednik s svojim naukom pomagal in te z Bogom spravili, da bi ti povedali, kako se imaš zadržati in katerih reči se varovati; in le tisti spovedniki, kateri to sterijo, so za te dobri, kar boš spoznal iz

II. de la

Ni ga stanu pod solncem, v katerem bi vsi tisti, ki v njem živé, svoje dolžnosti natanjko in popolnoma spolnovali; tako se morebiti tudi v duhovskem stanu kateri znajdejo, ki ne spolnujejo vseh dolžnosti, katere jim spovedovanje nalaga ter po tem takim niso dobri spovedniki. Ker pa je grešniku na tem največ ležeče, da ima dobrega spovednika, dobrega vodnika, mu tudi ne sme vse jednako biti, ali božji namestnik v spovednici ž njim tako ali drugače ravna. „Izberi si spovednika, pravi sv. Frančišek, izmed tisuč si enega izberi; in če imaš to srečo, pravega dobiti, o tedaj se mu verzi, kakor samemu Kristusu pred noge in s skesanim in ponižnim srcem se mu obtoži.“

Rimski katekizem pravi: „Spovednik mora biti učen, moder in najden; učen, da bo vedel greh od greha razločiti, in grešnika po pravici soditi; moder in najden, da bo vedel taka zdravila dajati, katera bodo grešnika najbolj gotovo ozdravila. Iz tega, pravi dalje, bote lahko spoznali, da si morate s posebno skerbjo takega spovednika izvoliti, kateri je nedolžnega zadržanja, učen in modro previden; kateri pokaže, da dobro ve, kako težka je za njegovo vest spovedniška služba, kakošna kazen gre vsakemu grehu in katerim grešnikom sme in katerim ne sme odveze dati.“

Ako pa hočete vedeti, kateri spovedniki so taki, vam ravno to rečem, kar je Kristus rekel: „Iz njih sadu jih bote spoznali.“ In sicer iz sadu, ki v vaših srcih raste, ki se nad vami pokaže; po svojem lastnem zadržanju morate svoje spovedniké soditi, so li dobri za vas ali ne. V ta namen naj vsak sam sebe vpraša:

1. Ali si že zapušil svoje navadne pregrehe, in če jih nisi zapuštil, ali si vsaj kaj prizadevaš, jih popolnoma zapustiti in se iz blata svojih hudobij izkupati? Če to storiš, in če so te tvoj spovednik z božjo gnado tako spreobrnili in poboljšali, so gotovo za te dober spovednik in tvoja duša je v dobrih in varnih rokah. Varuj se jih zapustiti, dokler ti jih Bog pusti, varuj se pa tudi kedaj kaj zoper njihov nauk in zoper njihovo opominjevanje storiti. Svojega modrega spovednika natanjko ubogati je najbolj gotovo zveličanje.

Če pa v svojih navadnih pregrehah še zmiraj naprej živiš, in si tudi nič ne prizadevaš, se jih rešiti, tedaj se vprašaj:

2. Ali nisi morebiti sam kriv, da se ne poboljšaš, zato ker svojega spovednika ne ubogaš. Če spovednik za tvoje poboljšanje storijo, kar je v njihovi moči; če te svarijo in opominjajo, če te prosijo in zarad tebe zdihujejo, če ti pravico in usmiljenje božje, nebesa in pekel pred oči stavijo, da bi te od hudobnega življenja odvernili, če ti ne dajo odveze, dokler nisi za odvezo pripraven, če te ne pripustijo k božji mizi, dokler nisi v gnadi božji; če so taki tvoj spovednik, so dober spovednik in tvoja duša je v zvestih in varnih rokah. — In če ti svojega spovednika ne ubogaš in zdaj k

k enemu zdaj drugemu hodiš, da če nobeden ne bi prav spoznal, ali če se morebiti tistega celo ogibaš, kateri te ni odvezal in te k sv. obhajilu pustil, tedaj od Boga ne boš nikoli odveze dobil, nikdar ne boš nebes videl ter boš sam svojega pogubljenja kriv.

In ti, ki si od ene spovedi do druge zmiraj stari grešnik, vprašaj se:

3. ali niso morebiti tudi tvoj spovednik nekaj krivi, da se ne spreobrneš; če te zavoljo tvojih grehov premalo ali celo nič ne svarijo; če precej, ko komaj grehe poveš ali še prej čez tebe križ naredijo; če ti vselej odvezo dajo in te k sv. obhajilu pustijo, akoravno si v največje hudobije zakopan; če so tvoj spovednik tak, niso dober sodnik in tvoja duša je v slabih, nezvestih rokah, tedaj v veliki nevarnosti. „Taki spovedniki, pravi sv. Ciprijan, so grešnikom ravno to, kar toča žitu, kar škodljiva sapa sadju, kar kuga živini in kar barkam na morji vihar.“

Naj bo zadosti rečenega; saj že iz tega spoznate, da s samo golo spovedjo še ni vse opravljeno, da nevredne odveze na ravnost v pogubljenje vlečejo, in čim bolj nevarna je bolezen tvoje duše, tim bolj pogosto hodi k svojemu duhovnemu zdravniku, in čim težje ti je storiti po njegovem nauku, tim večkrat mu svojo slabost potoži, vendar vselej z resničnimi željami, da hočeš njegovo pomoč natanjko spolniti.

In ti ljubi, za nas križani Jezus! daj nam vsem, ki bomo v tem sv. času velikonočno spoved opravili, tvojo gnado in pomoč, da se bomo čisto spovedali in pravo pokoro storili. Nedoržni, spokorniki grešniki, vsi k tebi kličemo, o sladki Jezus, usliši nas! Amen.

Pridiga za V. postno nedeljo.

(O vesti. Spisal in govoril A. Žlogar.)

„Kdo zmed vas me bo greha prepričal?“
(Jan. 8, 46.)

V v o d.

a) Odkar svet stoji, zamogel je samo eden svoje naprotnike vprašati: Kdo zmed vas me bo greha prepričal? Kdo me je videl že kedaj kaj hudega delati? Tako je mogel govoriti le najčistejši, najsvetejši, le Sin božji. Sovražniki opazujejo vse korake in djanja tiste osebe, ktere ne morejo terpeti: in ako celo sovražnik pri vsem zalezovanji nič pregrešnega ne more najti, o kako čist mora biti tak človek! Farizeji so Zveličarju povsod zanjke nastavljali, kjer so le mogli; vabili so ga k obedu, da bi ga opazovali, dvome in vpra-

šanja so mu zastavljali, da bi ^{ga} vjeli, pripeljali mu prešestnico, da bi potem njegovo obsodbo zlorabili; pa ni sence kake napake niso mogli najti nad njim. Zato jim je neprestrašeno rekel: Kdo zmed vas me bo greha prepričal?

b) Ali pa more kak človek z dobro vestjo tako govoriti? Marsikteri sicer pravi: Kdo mi more kaj hudega očitati? Kdo mi more krivico, goljufijo, nezvestobo . . . oponašati? Kdo mi kako nespodobno djanje dokazati? Kdo me greha obdolžiti? In ravno hudodelniki se mnogokrat tako zagovarjajo, ravno tem se semtertje posreči, da svoja temna dela zakrijejo pred ljudmi. Najdejo se hinarci, ki zvito prodajajo svoje pregrehe pod krinko čednosti in tako očitno veljajo za dobre ljudi. Ali pa zamorejo sami sebe, ali zamorejo svojo vest tako prostodušno vprašati ter na pričo poklicati, da bi jim ničesar ne očitala? Ali zamorejo sami pred seboj svoje grehe zakriti, kakor pred drugimi? Nikdar in nikoli; ker vest je živa priča vseh djanj, in če se kdo še tako trudi, se vendar za dolgo njene pričujočnosti in čuječnosti ne more znebiti. In ako bi vsi ljudje molčali, ona povzdigne svoj glas ter ob svojem času razodene še tako skrite hudobije. Tedaj ima človek vedno seboj čudežnega spremljevalca, ki je njegov najbolj natanjčen učenik in pravičen sodnik. Zato ga hočemo danes nekoliko bolj spoznati in v ta namen na dvojno vprašanje odgovoriti:

1. Kaj je vest?

2. Kolike pomembe je vest?

V tem premišljevanji se bomo prepričali, da nam je Bog z njo podelil imeniten pomoček za poboljšanje in zveličanje.

I. del.

Večkrat se sliši govoriti: To je zoper mojo vest, tega mi vest ne pripušča; to lahko z dobro, mirno vestjo storim; ta človek pa nima nobene vesti! Zato moramo pred vsem vedeti, kaj se reče z besedo: vest.

a) Vest je glas ali dušna zmožnost v našem notranjem, ki nam v vsakem posameznem slučaju pove; kaj je dobro, kaj hudo; kaj je prav ali neprav; kaj naj storimo, kaj pa opustimo.

Vest je torej notranji glas, ki nas ne opominja, kakor božja postava, od zunaj z besedo, pridigo ali s pismom, ampak se le v notranjem človeku oglašča. Božje zapovedi nam splošno povedo, kako naj se obnašamo, vest pa pri vsakem dogodku posebej naravnost naznani, kaj se strinja z božjo postavo, kaj pa jej nasprotuje, tako da vselej lahko vemo, kake (nravne) cene je djanje, katero hočemo doprinesti ali pa opustiti.

b) Vest pa ne kaže samo razločka med dobrim in hudim, temuč nas tudi spodbuja k dobremu in odvrcauje od hudega. Vest ne pravi samo: To ali ono djanje, katero misliš storiti,

je dobro, ampak tudi šepeta človeku: Le stori to djanje, ker je dobro, zaslužno pred Bogom! — ali pa nasprotno: Varuj se tega djanja, opusti ga, ker je pregrešno, Boga žali, tvoji duši škoduje!

c) Po doveršenem djanji vest človeka koj tudi poplača s sladkim mirom in zadovoljnostjo, ako je delo bilo dobro; — ali ga pa kaznuje z očitanjem in grizenjem, če je reč bila pregrešna. Vest je torej notranji sodnik, ki koj pri vsakem djanju svojo razsodbo izreče ter prav za prav kaže na nevidljivega plačevalca in kaznovalca. — In ta sodnik je neizprosljiv in nepodkupljiv. Posvetni sodnik bi se znal kedaj pregovoriti z darili — ali vest pa ne nikdar. Ako si storil slabo djanje in te vsi ljudje za nekrivega spoznajo — vest te ne bo oprostila, ona te bo tožila, grajala, obsodila, zaverгла. Tega sodnika nosiš seboj povsod: doma, na tergu, na cesti, na potovanji sam ali v družbi, še celo v svojih sanjah. Ako si pa dobro storil, te poplača z notranjo tolažbo in veseljem, če bi te tudi vsi ljudje zasmehovali.

d) Ker je glas vesti tako važen in potreben, zato je tudi vsem ljudem brez razločka prirojen. Ne najde se samo pri kristjanih ali Judih, ampak tudi pri malikovalcih, kar poterjuje apostelj rekoč: „Če pagani, ki nimajo postave (razodenja) po natorno to delajo, kar je po postavi, . . . kažejo, da je delo postave zapisano v njih srcih, ker jim pričuje njih vest, in njih misli se med seboj ali tožijo ali tudi izgovarjajo.“ (Rim. 2, 15.) Kakor ima človek oko, da vidi, tako ima vest, da razločuje dobro in hudo. Vest je torej božji dar, božja moč v človeku, ki se kakor podlaga sleherne vere (v višje bitje) nikdar ne da popolnoma zatreti ali izbrisati. Ona je trak ali vez, s katero je človek z Bogom zezan, tako da se ne more nikdar popolnoma te zveze znebiti.

II. del.

Zato je pa tudi vest po svojem delovanji velike pomembe in mogočno vpliva na zveličanje ljudi, ne samo pri grešnikih, ampak tudi pri pravičnih. Prepričajmo se tega!

1. Kakor hitro človek vkljub notranjemu svarilu pregrešno djanje doprinese, precej povzdigne vest svoj glas in človeka toži in obsojuje, in to tembolj, kolikor večji je storjeni greh. V tem sodniškem opraviu vest ne miruje; ne toži človeka samo enkrat, dvakrat, ampak obsojuje ga brezštevilnokrat. In še po preteku več let mora grešnik slišati tista očitanja, ktera so ga mučila prec po grehu. Saj nam to resnico natanjko poterjujejo zgledi iz sv. pisma in iz skušnje.

a) Strašno za grešnika to spričuje nesrečni Kajn, ki po umoru nedolžnega Abeljna več ni našel miru in mu ves izgovor pred Bogom, da ni varuh svojega brata, nič ni pomagal. (Gen. 4.) — Ko je kralj David grešil, šel je na lov, na vertove, k bogato

obloženim mizam in h kraljevskim vesellicam, da bi si vest utolažil, ali vse reči so mu klicale: Ti David hečješ, da bi te mi zadovoljile, pa tega ne moremo, — vse vpraša: „Kje je tvoj Bog?“ In zato je točil solze vkljub vesellicam. „Moje solze so moj kruh noč in dan, ker mi vsak dan pravijo, kje je tvoj Bog?“ (ps. 41, 4.) — Sinovi očaka Jakoba so bili iz sovraštva in nevoščljivosti brata Jožefa prodali egiptovskim kupcem ter rekli očetu, ki je žaloval po svojem ljubljencu, da ga je divja zver raztergala. Pretekla so leta; — v Palestini nastane lakota, sinovi Jakobovi morajo žita kupovati v Egipt, kjer je bil med tem Jožef dospel do kraljevske časti. Jožef spozna brate ter jih terdo skuša, enega da zapreti, dok mu še Benjamina ne pripeljejo, česar so se bratje vstrašili, ker so vedeli, da bo oče silno žalosten. Pa rekli so med seboj: „Po zasluženji to terpimo, ker smo se pregrešili nad svojim bratom (Jožefom); videli smo britkost njegove puše, ko nas je prosil in ga nismo uslišali; zato je prišla na nas ta nadloga.“ (Gen. 42, 21.) Glejte čez več let jim je vest očitala njih hudobijo; dokaz, da če tudi nekaj časa miruje in molči, se slej ali poprej zopet vzdigne ter znova opominja in peče.

b) Brežštevnilno grešnikov te zglede sv. pisma lahko poterdi z grenko skušnjo. V vsem svojem življenju spričujejo resnico v sv. pismu (Iz. 48, 22.) izrečeno: „Brezbožneži nimajo miru.“ Huda vest jim je žerjavica, ki vedno peče; ura, ki nikoli ne poteče; kladvo, ki vedno bije; červ, ki vedno grize in rije. Tega grizenja, zbadanja in skelenja se znebiti ne morejo. Bogastvo in šumeče veselice in lepote pozemeljske njih obličja, njih notranjosti stalno ne morejo razvedriti. Ko hodijo z nemirno, razdraženo vestjo po zemlji, ali ni, kakor bi ostudna žival sedela na duhteči cvetlici; ali ni, kakor bi se hudobni duh plazil v raji? — O kako lepa je ta zemlja — je vskliknil nekaj zastarani ropar, kterege je strašno terpinčila vzbudivša se vest, ko je bil ves ginjen pri veličastnem pogledu na zahajajoče solnce — o kako lepa je ta zemlja — in jes, jes sam sem pošast na tem lepem svetu!

Pa zakaj je Bog vest tako vstvaril? kaj hočejo ta notranja očitanja, to notranje skelenje, ta žerjavica, ki še čez dolgo zaplameni? Ali samo zato, da bi grešnike terpinčila? — O ne, kristjani moji, to naj le grešnika nagne, tako rekoč primora, da bi šel pomoči iskat k studencu miru: v zakramentu sv. pokore. Grizenje vesti naj ga nagne, da izbríše vzrok tega nepokoja: t. j. greh ter zopet nastopi pot pravice.

Iz tega ljubeznivega namena je Bog vesti izročil službo nepodkupljivega sodnika in neizprosljivega maščevalca. Ostra in težka je res ta kazen, tako da že modrijan Seneka pravi: „Nobenega, ki ve za tvoje grehe, se nimaš bolj bati, kakor samega sebe. Ker drugemu lahko ubežiš, samemu sebi pa ne moreš Zloba sama je tvoja kazen!“ — In ta kazen je koristna; zares, kristjani moji! če bi

vest ne bila tako vstvarjena, veliko število tiste trume, ki se zdaj v nebesih veseli, bi ne bilo našlo zveličanja. Ker tudi med njimi so mnogoteri dalj časa živeli v pregrehah, dokler jih ni vest zbudila, da so se vrnili k svojemu Bogu. Tudi ti, kristjan, ki zdaj Bogu vdano služiš, bi morda ne bil grešnih spon raztegel, ako bi te ne bila zmir vest opominjevala! Kako moč da ona razodeva, spozna se iz tega, ker še čez leta včasih hudodelniki sami sebe izdajo posvetni oblasti ter obstanejo svoje kervavo djanje. In ko se grešni človek v resnici spreoberne, zginejo notranje bolečine, mir in pokoj zopet navdaja potolaženo dušo.

Kdo bi torej očetovske ljubezni in dobrote božje ne občudoval, ki hoče s tako različnimi pomočki grešnika rešiti ter pridobiti za nebesa? Ah tudi ti kristjan, ki si že morda zdavnej zgubil dušni mir, ki te vest peče, ti jemlje spanje in greni življenje, — vedi, da ti Bog s tem kliče, da te pričakuje kakor zgubljenega sina. Pridi, hiti k njemu; našel boš pokoj svoji duši!

1. Pa ne samo na grešnike vest tako blagodejno vpljiva, tudi za pravične je velike pomembe.

a) Ako je človek storil dobro djanje, ga vest poplača s tistim veseljem in zadovoljnostjo, ki se ne da popisati, ampak le občutiti. Ta notranji mir pa je ravno največji zaklad na zemlji. Zato so ga angeli že pri rojstvu Zveličarjevem voščili, prepevaje na betlehemskih planjavah: „Čast Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji!“ (Luk. 2, 14.) Zato je Zveličar aposteljnomo tolikrat ponavljal: Mir vam bodi! (Jan. 20, 20.) In blagor mu, kdor ga res poseda, ker le on občuti pravo, neskajeno veselje, le njegovo oko odsvita resnični pokoj, kakor solnce svojo čisto, svitlo podobo v bistrem potoku.

In ravno ta notranji mir po dobrem delu, po vsaki zmagi nad skušnjavo, je najmočnejši spodbudek k spolnovanju božjih zapoved in k zveličanju kerščanskih čednost. Po zgledu modrega učenika, ki otroka za pridnost pohvali in obdaruje ter s tem še k večji pridnosti nagiblje, nas tudi vest spodbuja k dobrim delom in svari pred grehom.

b) Edina vest zamore včasih tolažiti pravičnega v njegovi nesreči in terpljenji.

Mnogokrat morajo pravični na svetu veliko terpeti, od vseh strani so preganjani in sovraženi. Med tem ko brezbožnež ne more voljno prenašati svojih nadlog, ki ga tudi sem ter tje zadenejo, ko čez križe godernja in v časih celo preklinja božjo previdnost; med tem, ko grešnik trepeče, kedar bliski švigajo in grom bobni, ker ga vznemirja obtežena vest: med tem, ko se hudodelnik že pri šumenju listja na drevesu ustraši in meni, da nosi znamenja svojih slabih djanj na čelu: stoji pa dobri kristjan mirno in terdno kot skala, ob katero zastonj butajo šumeči valovi. — Le glejte ga nedolžnega Jožefa v egiptovski ječi! Nesramna Putifarka ga je bila po krivem

obdolžila. Ali dobra vest mu daje mir in veselost celo v ječi. — Kdo je oni, ki tam v levnjaku mirno sedi med divjimi levi, kakor pastir med jagnjeti? Ni li Daniel, po nečestnem veržen v jamo? — Kaj je dajalo terpečemu Jobu na gnojnem kupu ter vsemu v ranah in bolečinah toliki mir, toliko zaupanje in moč? — Kaj je tolažilo sv. aposteljne v njihovih bridkostih, ko so bili zasramovani in bičani zavoljo imena Jezusovega? — Kaj je serca mučencev pri pogledu na grozovito smert z veseljem napolnovalo; kaj krepčalo neštivilne spoznovalce v britkih skušnjah do danšnjega dne?

Njih dobra vest jim je šepetala, da pravični Bog vidi, kaj se ž njimi godi. S sv. Pavljom (2. Kor. 1, 12.) so mogli reči: „Naša slava je ta, pričevanje naše vesti, da smo v priprostosti serca, in čistosti pred Bogom, in ne v meseni modrosti, temuč v gnadi božji živeli na tem svetu.“

Da, kristjani moji! komaj bi bilo mogoče, da bi kdo čednostno in pravično živel, če bi ga pričevanje vesti ne uterjevalo in tolažilo! Ko pravičnega ljudje obrekujejo, zasramujejo, vsa njegova djanja v slabo prevračajo in sumničijo: on bi omagal in zgubil vse veselje do dobrega, če bi mu vest ne pričevala, da je prav ravnal, da bo že od Boga prejel plačilo, naj ljudje govoré, kar hočejo. Tako pričevanje mu daje v najhujših zadregah tolažbo in stanovitnost.

Sklep.

V nekih bukvah se bere ta dogodek: Pobožen mladeneč je imel navado vsak dan obiskavati v bližnji kapelici podobo Marijino, ki je predstavljala nebeško Mater s sedmimi meči v persih kot znamenje sedem žalost. — Necega večera je bil tako nesrečen, da je storil smerten greh. V jutro zopet obišče podobo; pa glej! on vidi v persih Marijinih ne 7 ampak 8 mečev. Začuden stoji in premišljuje, kaj to pomeni. In zasliši glas, ki mu pravi: „Ta-le osmi meč je tvoj smertni greh, in s tem osmim mečem si žalostni Materi božji, ki je tudi tvoja mati, napravil novo bolečino.“ To ga silno presune, tisti meč napravi rano v njegovi vesti ki ga peče, serčno se kesá, išče pomoči pri milostni Materi — hiti k spovedi in oblubi resnično poboljšanje. Drugo jutro obišče zopet svojo ljubo podobo, in zopet je imela v persih le sedem mečev.

Ta povest nas uči, kako sleherni človek, ako smertno greši, nov meč zabode — Materi božji, materi človeštva, materi svoji v serce. Pa zabode tudi meč v svojo vest — in nastane rana, ki mu prizadeva bolečine po dnevi in po noči. In če se je tako daleč spozabil, da naklada greh na greh, zna se primeriti, da bo v svojih ranah in bolečinah tako rekoč oterpnil ter nič več ne občutil; zna se primeriti, da bo njegov notranji glas, njegova vest, oglušela, omolknila za dalj časa in toda zbudil se bo ta notranji čuvaj še

enkrat, kakor se zastarane rane še hujše razbolé, in v tistem odločnem trenutku ob konca življenja bo pa glasno klical ter povzdignil svoje čistožbe. — Kdor pa še v zadnjem trenutku ne posluša vesti, naj ne misli, da jo bo za vekomaj oglušil: ona se gotovo zbudi po smerti, ker spada k bistvu človekovemu in se ne da popolnoma uničiti, — toda takrat se zbudi le v večno terpinčenje. Zato prosimo Boga, da zbudi vest tistim, katerim je utihnila in spijo smertno spanje, — dok je še čas rešitve. O naj doni vest zdaj v življenji, kakor tromba sionska v slehernem človeku, da bo pripravljen, ko zabučé angeljske trombe k sodbi. Amen.

Pridiga za praznik sv. Jožefa.

(Od posnemanja sv. Jožefa.)

„Jožef pa, njeni mož, ker je bil pravičen, nje ni hotel razglasiti.“ (Mat. 1, 19.)

Vvod.

Bog ne gleda na imenitnost stanu, ne na bogastvo, ne na posvetne časti, ampak le na čistost in nedolžnost serca; v njegovih očeh ima le ponižnost in sv. brunnost vrednost in ceno. Cesar, ki na svitem tronu sedi, kateri se od zlata in srebra blešči, pred Bogom manj velja, če ima hudobno serce v persih, kakor pobožen kmet v revni, leseni hišici, ki oster hodnik na svojem životu nosi. To resnico nam spričuje sv. Jožef, katerega veseli spomin nam mati katoljška cerkev danes praznovati zapoveduje. — Veliko bogatih, zalih in imenitnih mladenčev je v tistem času živelo in veliko poštenih mož, pa nobeden ni bil Bogu tako všeč, kakor sv. Jožef; njega je svojemu edinorojenemu Sinu Jezusu za varuha dal, njega je Mariji, prečisti devici za ženina izvolil, njega je visoko črez vse mladenče in može povzdignil. In vendar on ni bil od bogatih ali premožnih starišev rojen, ampak v revščini je živel ves čas svojega življenja, tesarskega dela se je navadil in s terdimi žuli si je moral svoj kruh služiti; zraven pa je bil ves nedolžen, bogaboječ in priden, in ravno zato mu je nebeški Oče tako visoko čast namenil, da ga je za rednika svojega edinega Sina postavil. — O kako veselo mora biti to za vas, kmetske ljudi, ki ste ravno v takem stanu, kakor je bil sv. Jožef, in kako lahko vam mora biti pri sercu, če pomislite, da si je iz kmetškega stana Sin božji svojo mater in njenega ženina izvolil! Glejte! koliko vrednosti imate pred Bogom, ako le po njegovih zapovedih živite, in kako mogočnega pomočnika imate v nebesih, namreč sv. Jožefa, ako le hočete njega vredno

častiti in posnemati. Kako pa ga moramo posnemati, bote morebiti vprašali? Vidite, ravno to vam mislim danes povedati.

Bodite delavni in pridni pri svojih opravkih in skerbite za svojo časno srečo, kakor je skerbel sv. Jožef, od tega govorim v I. delu; zraven pa tudi pogosto na Boga mislite in skerbite še bolj za svojo večno srečo, od tega pa v II. delu.

Vse kar bom govoril, govoril bom v čast sv. Jožefa in njegove zaročene device Marije; zato me poslušajte z voljnim srcem in s pripravnim duhom.

I. del.

Nekateri ljudje na svetu mislijo, da bo le tisti človek v nebesa prišel, kateri neprenehoma moli, zmiraj v cerkvi tiči in se tako ostro posti, kakor so se postili prvi puščavniki, drugi pa, ki pridno dela, svoje dolžnosti opravlja in za domače skerb ima, da ne more zveličan biti. Ali to ni res; Bog sam je že v paradizu Adamu rekel: „Z veliko težavo boš zemljo obdelaval, če ne, ti ne bo drugega rodila, kakor ternje in osat, in v potu svojega obraza boš kruh jedel, dokler se spet v zemljo spreoberneš, iz katere si bil vzet.“ Od tistega časa sem ni človeka, ne stana, ki ne bi bil dolžen delati. Naj bo kmet ali gospod, naj bo bogat ali ubožen, truditi se mora vsak sam za sebe, pa tudi drugim mora dobro storiti, ako hoče večno plačilo prejeti. „Kdor ne bo delal, pravi sv. pismo, tudi ne bo kruha jedel.“

Tudi sv. Jožef se je v svojem življenju veliko trudil in potil in urno delal, da je samega sebe in svojo družino preskerbel. In Jezus sam je noter do tridesetega leta pridno delal in svojemu krušnemu očetu rad in z veseljem pomagal! ravno tako je bila Marija skerbna gospodinja, ki ni postopala, ampak za vsako delo ročno prijela, nič po nepridnem zapravljala, ampak tudi za potrebo kaj prihranila. Posnemajte te tri presvete duše tudi vi, in skerbite po pameti za svojo domačijo, „zakaj kdor za svoje nobene skerbi nima, govori sv. Pavelj, je hušji, kakor neverniki.“

Kaj pa je tudi geršega na svetu videti, kakor take kmete, kateri nočejo delati, kateri eno nedeljo več zapravijo, kakor pridelajo. Koliko je takih, ki ne marajo delati, če denar pri sebi čutijo, ter okoli popivajo, dokler jim kdo kaj dati hoče; in čeravno njihovi otroci vsi raztergani ali morebiti celo nagi hodijo, njim se ne usmilijo, da bi jim kaj pripravili. O ljubi moji! to se pravi sv. Jožefu naravnost nasproti ravnati, ker on je bil skerben gospodar in je svoje delo pridno opravljal.

Lenoba, pravijo, je mati vseh pregreh, in res je to; ona truplo oslabi in dušo umori. Kakor se voda osmradi in segnije,

če mirno stoji, in vse sorte živili v sebi zaredi, ravno tako se v srcu lenega ali malopridnega človeka vse gerde in nemarne misli obudijo. „Lenoba, pravi sv. Bernard, je krmica vseh nevarnih misli, rednica poželjivosti, ubijavka vseh čednosti, smert naše duše, grob živega človeka in zbirališče vseh grehov.“ Lenoba, pravi sv. Duh, je učenka, ki nas vse hudobije nauči.

Zatorej opominjam zlasti tebe, mladi kristjan! ne bodi nikoli brez dela, ampak zmiraj imej kaj opraviti. Ali kaj beri in moli, ali šivaj ali se uči ali kaj drugega delaj, zakaj skušnjavec ima do lenih ljudi posebno oblast, in kakor je nemogoče v lenobi nedolžno živeti, ravno tako je skoro nemogoče, da bi marljiv in priden človek v nečistost padel. „Kje bi kaj časa vzel, na meseno poželjenje mislit, je rekel priden in star mož, ker skoro nimam časa jesti in živeti.“

Zvečer pojdi zgodaj spat, zakaj vsaka poštena stvar, govori sv. pismo, gre zvečer počivat; zjutraj pa zgodaj vstani, zakaj truplo zaspanca zvene, kakor puhla repa, ki ni več za nobeno rabo. Nikar brez spanja v postelji ne leži, in kedar vstaneš, zmiraj kaj dobrega delaj, opominja sv. Hieronim, da te hudič nikoli ne bo brez dela našel. Tako boš se tudi lahko vsem skušnjavam ubranil.

Od nekega mladega puščavnika beremo, da so ga posebno hude, nečiste misli zlo motile in se je zavoljo tega pri svojem naprejpostavljenim pritožil in ga za pomoč prosil. Ta pa ga je potolažil in rekel, da se temu lahko pomaga. Naložil mu je najbolj težavna dela in celi dan je moral trdo delati. Zvečer je ves truden in zdelan precej zaspal, pa komaj je nekaj malo ur ležal, ga je že spet iz postelje spodil in mu druga težka dela ukazal. Mladi puščavnik, tako oestro deržan, je kmalu shujšal in omagal. Črez nekaj časa ga višji k sebi pokliče in vpraša, če ga še skušnjave zdaj tako motijo, kakor poprej. „O gospod! je rekel, saj nimam časa, da bi se spočil, kako bi še imel časa, na take prazne reči misliti.“

Vidite, kako dobro je za človeka, kateri pridno dela, in kako zlahkne so delavne roke; z veseljem torej delate tudi vi in si za potrebni živež in obleko skerbite; še bolj pa morate skerbeti za večno srečo ali za nebesa, kar bote slišali v

II. delu.

Kdor hoče pri svojih opravilih pravo srečo imeti, mora vse z Bogom začeti in končati, zakaj vsak popolnoma dober dar pride od zgoraj, pravi Jakob, od Očeta svitlobe.

Zatorej ljubi moj kristjan! povzdigni vselej, preden začneš delati, k nebesom svoje oči in reci: „O Bog! v tvojem imenu hočem začeti, zvesto in veselo delati, ti pa mi daj svoj sv. blagoslov!“ — Kedar težko delaš in se dela naveličaš, spomni se na Jezusa, Marijo in Jožefa, pomisli, kako so tudi oni svoj kos kruha s težkim delom

služili, potolaži se in reci: „Blagor meni, če z Jezusom terpim, bom se pa tudi z njim v nebesih veselil.“ — In kedar srečno dodelaš, povzdigni veselo svoje roke in reci: „Hvala Bogu, delo je storjeno, da bi le bilo tudi v božjo čast.“ In tako steri pri vsakem delu dober namen, zakaj brez dobrega namena je ves tvoj trud zastoj. Ali varuj se tudi, da ne boš preveč na posvetne reči svojega serca vezal in na Gospoda, tvojega Boga pozabil; zakaj le eno je potrebno. govori Kristus, svojo dušo zveličati; če to zgubiš, si vekomaj nesrečen. Nikar se ne ravnaj po drugih ljudeh, katere vidiš slabo živeti, ampak živi po naukih sv. evangelja, in dobro se ti bo godilo na tem in na unem svetu.

Če te nadloge zadenejo, če težave in britkosti črez te pridejo, nikar ne godernjaj, ampak ravnaj svojo voljo po volji božji, zakaj terpljenje je tista varna pot, po kateri najbolj gotovo v nebesa pridemo. — Egiptovskega Jožefa so njegovi lastni bratje prodali, in od hudobne žene zatožen je bil po nedolžnem v ječo djan, ali ravno ta njegova nesreča ga je na kraljev sedež posadila. — Poterpežljiv Job je zgubil vse svoje premoženje, od vseh zapuščen je na gnoji ležal, celo njegova žena mu je hudo očitala; ali ravno zavoljo tega ga je Bog še dvakrat srečnejšega storil. — Bogaboječ Tobija je oslepil in v veliko siromaštvo padel, pa ravno to je bila njegova sreča in zavoljo tega je bila cela njegova hiša od Boga razveseljena.

Sv. Jožef, Marijin ženin, je veliko žalosti preстал in se v velike nevarnosti podal; po zimi je moral s svojo nosečo nevesto v Betlehem iti, in po noči je dolgo in nepoznano pot v Egipt storil; ali ravno s tem si je svojo nebeško krono zaslužil. Tudi Jezus, naš Zveličar, je le s terpljenjem in smertjo v svoje veličastvo šel in tudi nas po tem potu tje vabi rekoč: „Kdor hoče za menoj priti, naj sam sebe zataji, naj svoj križ zadene in za menoj hodi.“ Ni svetnika v nebesih, katerega Bog ne bi bil po ojestrem poti terpljenja v zveličanje vodil, pa tudi na zemlji ni človeka resnično srečnega, ki ne bi bil s težavami in britkostjo svoje sreče dosegel.

Kako slaba pa je naša skerb za večno zveličanje, in kako malo si mi za svojo dušo prizadevamo. Poglejte mlade ljudi, kako se zaljšajo, lepotičijo in svoje lase na vse načine mažejo in češejo; koliko skerbi imajo in koliko časa pred ogledalom stojijo, da bi bili dopadljivi in oči drugega spola na se vlekli. Vse, kar je mogoče, vse si prizadevajo za lepoto svojega telesa; njih neumerjoča duša pa je gerda, polna madežev in vsa okervavljena, pa je vendar nočejo zaceliti in ne obvezati; cerkev jim ponuja vodo ponižne spovedi, pa se ne pustijo umiti; namesto raztergane obleke nedolžnosti, jih z novo obleko pokore sili, pa je nočejo obleči. K posvetnemu veselju so vsako uro voljni, tudi o polnoči in v najhujšem vremenu, Jezusa v sv. rešnjem telesu, ki jih vsak dan in slednjo uro kliče, pa nobeden ne uboga, nobeden ne obiše, razun takrat, kedar je že največja sila in kedar ne more drugače biti. Poglejte toliko gospo-

darjev, katerim skerb za posvetno premoženje noč in dan pokoja ne da, ki le na to mislijo, kako bi prav veliko imeli in vžili; to jim pa še na misel ne pride, kako bi otrokom potreben nauk oskerbeli ali jim za nebesa kaj pridobili. Vse take ljudi po smerti drugo ne čaka, kakor večno pogubljenje in žalostna tema, v kateri bodo svojo neumnost objokovali.

Ne bodite tedaj tako mlačni, ampak bolj goreči morate biti za božjo čast, tako, kakor je bil sv. Jožef; Jezusa morate ljubiti kakor ga je sv. Jožef ljubil, potem bote enkrat tudi v nebesih v njegovi družbi, kar vam vsem iz serca želim. Amen.

Postne pridige.

(O pokori. Sestavil in govoril dekan L. F.)

II. pridiga.

(Od treh stopinj prave pokore.)

„Spokorite se, spreobrnite se, da se zbršejo vaši grehi.“ (Dj. ap. III. 19)

V v o d.

Zadnje nedeljo smo premišljevali tolaživno resnico: Bog nam hoče vse grehe odpustiti, ker je neskončno usmiljen, pa ne brez pokore, ne brez poboljšanja. Upam, da ste z menoj vred spoznali, da smo vsi potrebni božjega usmiljenja, ker vsi smo grešniki, vsi žalimo Boga veliko in vsak dan, zato je pa tudi nam vsem pokora potrebna. — Kaj pa je pokora? bote vprašali. To se pač ne da tako kratko povedati! Treba da se malo ogledamo po sv. pismu. — Od Ninivljanov sem vam pravil, da jim je Bog prizanesel, ker so pokoro delali. Kralj in vse ljudstvo je posipalo pepela na glavo, oblekli so se v raševino, in ostro se postili. Ali je mar to pokora? Je nekoliko, pa vendar še ne vse. — O kralju Davidu beremo, da se je hudo pregrešil s prešestvom. Ko mu je prerok Natan očital pregreho, si od sramote pokrije obraz in zakliče: grešil sem! Ali to je že pokora, da je človeka sram svojega greha? Nekoliko je, vse pa ne. — Od Petra slišite v pasijonu, vsako leto, da je, ko je svojega gospoda in učenika trikrat bil zatajil, in je potem petelin drugikrat zapel, ob enem pa ga Jezus milo pogledal, je ven šel in se britko jokal. Ali so bile Petrove solze že vsa pokora? Bog obvari, le začetek so bile in zunanje znamenje notranje žalosti. — Še en izgled. — Od Magdalene spokornice beremo, da je po

smerti Gospodovi popustila svoje grešno življenje in šla v tuji kraj, kjer je v nekem samotnem berlogu prebivala, in svoje prejšnje življenje objokovala. Še enkrat vprašam, ali je to že vsa pokora, da kdo v samoti biva in svoje telo muči ali terpinči? Je nekaj, pa vse še ne. — Kaj je tedaj pokora, da bomo vedeli? Najmo, da nam to sam sv. Duh pove. On pa kliče skozi svoje preroke: „Spreobnrite se k meni iz vsega svojega serca s postom, jokom, žalovanjem. Spravite svoje hudobne misli spred mojega obličja, nehajte, napčno počenjati; učite se dobro delati, potem pridite. Raztergajte svoje serca, ne svojih oblačil. (Joel. II. 12.) Kaj pravita preroka? Nazaj k Gospodu se moramo obrniti, žalovati, poboljšati se, ker smo se z grehu od njega odvernili. K temu je pa treba

1. spoznati, da nismo na pravem potu;
2. je treba obžalovati, da smo Boga zapustili in žalili, in
3. k njemu se poverniti ali poboljšati.

Te tri reči so k pokori bistveno potrebne: spoznanje grehov, obžalovanje in poboljšanje. O teh hočemo danes še kaj več slišati.

Razlaga.

1. Znana vam bo prigodba o kraljeviču, ki je hotel jetnikom milost skazati. Le eden je rekel, da je velik grešnik, ki je kazen zaslužil, in tega je pomilostil, ker je upal, da se bo poboljšal. Zakaj? ker je spoznal, da se je pregrešil. Dokler svojih grehov ne spoznamo, tudi upanja ni, da bi se poboljšali.

Prilika od igravcev. Igravec v sreči ne spozna, da greh dela; kedar je na zgubi, preklinja igro, kvarte, samega sebe pa ne. Ali so kvarte krive? Ne, le on sam. Tako je s človekom sploh. Kedar po grehu v nesrečo pride, vselej so le drugi krivi, on ne. Kedar kdo s potratnim življenjem premoženje zapravi, pravi, da so ga drugi goljufali. Kedar ktera po razuzdanem življenji v sramoto pride: drugi so jo zapeljali. Ropar, kateremu početje vstavijo in ga za ključavnico spravijo, on se jezi na tiste, ki so ga ovadili. Da bi bil on sam kriv, tega ne pusti veljati. Povejte, razsodite sami: ali je pri takem človeku upanja, da bi se poboljšal? Nikdar nikoli. To je prvo in najpotrebnejše k pokori, da spoznamo svoje grehe, da se ponižamo pred Bogom. Colnar je v tempelj prišel, in je terkal na persi, rekoč: grešnik sem; in gospod pravi od njega, da je bil opravičen. Spoznala je Magdalena, da je grešnica, spoznal je David, Peter; to je bil začetek njihove pokore.

Tako moramo tudi mi spoznati svojo pregrešnost; spoznati, kako svet je Bog, kako pregrešni smo mi; kako dobronljiv je proti nam Oče nebeški, kako nehvaležni smo mi; kako lepe so božje zapovedi, in kako malo jih spolnujemo; kako obilno je plačilo pravičnih, kako malo smo ga vredni. Spoznati moramo, koliko je Jezus

za nas storil, da bi nas odrešil, kako majhno storimo mi za svoje duše, da bi se zveličali; koliko gnad nam ponuja sv. Duh, katerih prejeti nočemo in jih zametujemo, kako slabo dolžnosti spolnujemo. Spoznati moramo, kako malo Boga častimo, kako pomanjkljive so naše molitve, koliko nečasti delamo svetemu imenu božjemu; da so nam nedelje mnogokrat delavniki za greh, koliko nečistih misel, želj nam po glavi in po serci roji, kako malo ljubezni do svojega bližnjega imamo, kedar si vse to pred svojo dušo stavimo, kdo bo mogel reči: Jes nimam na sebi greha, nimam časa se obtožiti in spovedati. Černi zamorec meni, da so beli ljudje gerdi, ker nimajo črne kože, kakor on; tako oslepljeni človek meni, drugi so pregrešni, le on ne, ker sam sebe ne pozna, in se noče pogledati v pravem ogledalu svoje vesti, brez nje je pokora nemogoča. Spoznanje grehov, to je prva stopinja pokore. To spoznanje pa ne pride brez božje pomoči; zato je moramo sv. Duhu prositi, da nas razsvitli z lučjo svoje gnade. Brez spoznanja ni pokore, in odpusčenja grehov. Le spomnimo se dveh razbojnikov, ki sta bila z Jezusom vred križana. Vedela sta oba, zakaj sta bila križana, pa le eden je spoznal da je grešnik; zato je le temu Kristus rekel: Še danes boš z menoj v paradizu.

2. Kaj pa pride za spoznanjem? Grevenga, kes, obžalovanje grehov. Kaj je grevenga? Vprašam vas, ali vas še nikdar ni kaj grevalo? kedar kdo kaj zanemarja, in vidi, da mu je velik dobiček ušel; kedar je napéno ravnal, in skoz to v škodo prišel, ali ga ne bo peklo? To je grevenga, se ve da le natorna, nepopolna; za odpusčenje grehov je treba več. Kedar David pravi: „Vsako noč močim svoje ležišče s solzami (37. ps.) Moja žalost mi je vedno pred očmi“ (118 ps.) to je bila grevenga nad storjenim grehom. Ko se je zgubljeni sin vernil k očetu, in je iz serca klical: Oče grešil sem . . . to je bil klic prave, znotranje žalosti nad storjenim grehom, bila je to grevenga. Zdaj bote razumeli, kaj da je prava popolnoma grevenga: znotranja žalost, žalost v sercu, ne samo na jeziku, in stud nad grehom, ker smo z njim razžalili toliko dobrega, usmiljenega Očeta nebeškega, ktera obsega vse grehe, ne le enega, ali družega, ktera je tudi čez vse velika. Pa takošna grevenga ni tako lahka; da jo moremo obuditi, treba nam je spet pomoči božje gnade. — Ropar ki pride v ječo, je tudi žalosten, pa le za tega del, ker so ga vjeli. Igralec je žalosten, da je nesrečen v igri; takošna grevenga pred Bogom ni za nič, — kedar bi vse grehe obžaloval, pa najbolj priljubljenega greha ne bi hotel obžalovati, nič ti ne pomaga.

Ako se v duhu podaš najpred pred pekel, in si misliš, glej te muke si tudi ti zaslužil vekomaj terpeti; in greš potem v vesele nebesa, in gledaš ondi čast in veselje spokorjenih grešnikov, in si misliš, dokler sem v grehu, nimam deleža do tega častitljivega kraja; in ako zadnjič stopiš v duhu na goro Kalvarijo, prav pod Jezusov

križ, poslušaj zadnje zdihljive in mirajočega Zveličarja, vidiš zadnje kapljice iz njegovega svetega telesa teči, in si misliš, to je terpel božji Sin za me, da bi mene odrešil, ki me je ljubil do smerti, in pri tem pogledu spoznaš svojo nehvaležnost in se v duhu resnično vžališ, da si razžalil toliko ljubeznjivega Boga in Očeta, več, kakor da bi bil zgubil vse kar imaš, to bi bila prava, resnična, čeznatorna, popolnoma grevenga. Takošna grevenga ima čudovito moč; ona nam odpuščenje grehov zadobi, še preden se jih spovemo, in ako človek nima priložnosti svojih grehov se spovedati, odpustijo se mu po grevengi. Saj je tudi Jezus le na grevengo gledal in je rekel razbojniku, nicoj boš v raju, in Magdalena: Odpuščeno ti je veliko grehov, ker je tvoja ljubezen ali grevenga velika.

3. Resnična volja se poboljšati, je tretja stopinja pokore, in tudi ta je potrebna. Če je grevenga resnična, bode grešnik vse rad storil, da bi kolikor more zbrisal sled svoje hudobije in popravil krivico, katero je storil. Hudobni otrok, kedar šibo zagleda, vse obljubuje, pa kedar je šibica spet za tramom, dela neporedno kakor popred. Ali ni enako tudi z nami? Pred spovedjo vse obljubujemo, po spovedi malo ali nič ne storimo, ker naša grevenga ni resnična, ker ljubimo vse drugo več in bolj, kakor Boga in svoje duše. Ob času Sebastiana je bil Kromacij poglavar bolan in pokliče Boštjana. On mu obljubi, da ga bo ozdravil, če svoje malike pokonča. Poglavar obljubi, pa bolezen le na huje gre. (Gal. 30.) Enega malika si je prihranil. Ko je tudi tega pokončal, je vstal iz postelje. Vse hočemo pustiti, le priljubljenega greha ne. Krivičnik vse hoče storiti, le škode noče popraviti; nečistnik hoče vsemu se odpovedati, le nespodobnemu djanju ne. Dokler pa tega ni, tudi grevenga ni resnična, pokora je hinavska, grehi se ne odpustijo. Tu se mora začeti, da se pokaže resnična volja poboljšanja: ptujo škodo poverniti, sovražnikom odpustiti, razžaljenega za zamero prositi, vsake priložnosti se ogibati, le na tem se more spoznati, da je pokora resnična in poboljšanje gotovo.

S k l e p.

Preljubi moji! v začetku današnjega premišljevanja smo se vprašali: V čem ali kaj da je prava pokora. Z božjo pomočjo sem vam to razložil, in slišali ste, da ima tri pglavitne dele. 1. spoznanje, 2. obžalovanje grehov, 3. resnična volja se tudi poboljšati. Kjer ni spoznanja grehov, ni obžalovanja, ni resnične volje do poboljšanja, torej ni pokore in ni upanja do božjega usmiljenja. Začnimo torej s tim, da v tem postnem času, svoje seree in svojo vest večkrat preiskujemo in premišljujemo. Storimo, kakor žena, ki je groš zgubila, in je prižgala luč, vzela metljo in vso hišo preiskala, da bi zgubljeni denar našla. Pri nas gre za več, kakor za en denar; tu gre za večnost, za zveličanje. Preglejmo vsaki kot, vsako špranjo,

postavimo si pred oči zapovedi božje . . . naše dolžnosti, . . . in zadeli bomo tu in tam kaki greh . . . potem obžalujmo svoje grehe . . . in sklenimo se poboljšati, to bo prava pokora. Amen.

III. pridiga.

(0 spovedi.)

„Ko je Jezus bil hudiča izgnal, je mutec govoril.“
(Luk. XI. 14.)

V v o d.

Tretjo nedeljo po binkoštih slišimo vsako leto brati prav lepo priliko od zgubljene ovce in od pastirja, ki jo gre iskat. Znabiti vam ni na spominu: tako le se glasi: Povedal je Jezus pismarjem to priliko: Kteri človek zmed vas, ako ima sto ovec, in eno zmed njih zgubi, ne popusti 99 v puščavi, in ne gre za zgubljeno, dokler je ne najde? In kedar jo najde, jo zadene vesel na svoje rame. Kedar pride domov pokliče prijatlje in sosede, in jim reče: Veselite se z menoj, ker sem našel svojo zgubljeno ovco. Povem vam, da tako bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, kteri se spokori, kakor nad 99 pravičnimi, kteri ne potrebujejo pokore.

Da bi nihče ne dvomil, kdo je ta ljubeznjivi pastir, vidimo po cerkvah dostikrat podobo Zveličarja našega z zgubljeno ovco na ramah. Prav na obleki, na nogah se mu vidi, koliko pota je storil, da bi zgubljeno ovco iskal, na rokah in nogah je ranjen in preboden, na obrazu pa se mu vendar pozna priserčna radost, da je ovco zopet dobil in jo more nesti domu. Kdo od nas ne bo zdihnul in rekel: Oh, da bi jes bil tista najdena ovca!

Komu se milo ne stori, kedarkoli sliši praviti priliko od zgubljenega sina, ki se spet ves zgrevan verne k očetu nazaj. Zdi se mu, kakor da bi ga v duhu gledal vsega potertega bližati se očetovi hiši. Serce mu od žalosti tako močno bije, da mu žuga persi razbiti. Zdaj ugleda očeta, ki mu pride naproti. Precej pade na svoje kolena, in družega ne more izreči, kakor samo to besedo: Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper vas . . . Pa ta beseda mu je serce dobrega očeta zopet odperla. Oče objame svojega sina, ga pelje v hišo; on noče se le sam veseliti, temuč vsa hiša in družina se mora z njim veseliti, da je zgubljeni sin zopet najden, in da je ta, ki je mertev bil, spet oživel.

Pač bi vam mogel iz sv. pisma navesti več prič, ktere prav glasno pričujejo, kako potrebna nam je pokora, koliko veselje je v nebesih nad človekom, ki se spokori. Premišljevali smo uno nedeljo

kako se mora pokora začeti. Začetek ima 3 stopinje: spoznanje grehov, priserčno obžalovanje, resnično voljo se poboljšati. To je tako rekoč še le pol pota. Kaj pa pride potem?

Spoved, ali skesano obtoženje vseh storjenih grehov predostavljenim spovednikom.

O tej stopinji bom danes govoril. O Jezus, ljubitelj naših dus usmili se nas! o Marija, pribežališče grešnikov, prosi za nas!

Razlaga.

Slišali ste panes evangelje, da je Jezus izgnal hudiča od človeka, ki je bil mutast, in ko je bil hudič izgnan je mutec govoril. V stari zavezi je bilo veliko slišati od obsedenih; tudi še ob Jezusovem času je bilo dosti tako nesrečnih ljudi, ker slišimo, da so prišli k Jezusu in on je hudiče izgnal. Gotovo jih tudi zdaj ne manjka. Mnogokrat hudi duh tudi nas mutaste stori, da molčimo, kedar bi imeli govoriti, posebno takrat, kedar bi se imeli spovedati svojih grehov. Tedaj hudi duh človeku vse napotke dela, da bi ga le od pokore odvernil! dela ga sramožljivega, da ga je sram svojih grehov se spovedati, dela ga bojzljivega, da se spovednika ustraši, on, ki se sodnika prej ni bal. Potem mu zbuja dvome nad oblastjo duhovnov, grehe odpuščati; moti ga tudi s tem, da ne vtegne in in nima časa za spoved se tako pripravljati, kakor se spodobi. To dela hudi duh, kateri noče, da bi se človek k Bogu povernil in spokoril; tega huđega duha moramo izgnati, t. j. prepričati se moramo, a) da imajo duhovni oblast od Kristusa grehe odpuščati, grešnik se jih mora spovedati, b) za spoved se moramo pripraviti, c) pri spovedi ne smemo ničesar molčati ali zatajiti.

a) Duhovni imajo to oblast od Kristusa, da morejo na njegovem mestu od grehov odvezovati. Oni se je niso sami prilastovali. Kdor bi to tajil, on mora tajiti vse, kar nas sv. pismo uči, tajiti celo Kristusa samega. Prejeli so to oblast najpred izvoljeni aposteljni. Kristus je rekel aposteljnóm: Meni je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji. — Kakor je Oče mene poslal, pošljem tudi jes vas. — Idite po svetu; kdor vas posluša, mene posluša. Petru je djal: Tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva, in vsem vkup: Kar bote vezali na zemlji, bo vezano v nebesih; še bolj določno to stori po svojem vstajenji: Prejmite sv. Duha, katerim bote grehe odpustili, njim so odpuščeni. Tu je vse povedano: kakošno oblast jim daje . . . kdo jo ima? katerim naj se grehi odpuščajo. Kdor veruje, da je imel Kristus oblast, grehe odpuščati, ker je bil pravi Bog; on mora tudi to verovati, da so to oblast aposteljni in učenci od Kristusa prejeli, in da so jo smeli in mogli spet drugim ljudem, svojim naslednikom zročevati. Na tem potu so dobili škofje in mešniki oblast, grehe odpuščati; oni si je niso sami prilastovali, temuč od Kristusa je ta oblast, zato so spovedniki v

spovednici namestniki božji. V tem pomenu so cerkveni očetje in učeniški te besede Kristusove zastopili in tudi vselej učili, in sama cerkev je na vesoljnem zboru Tridentinskem izrekla, da kdor bi tajil, da besede: Prejmite sv. Duha . . . nimajo tega pomena, da da se smejo v zakramentu sv. pokore grehi odpustčati, je izobčen iz katoliške cerkve.“ Ako imajo pa duhovni od Kristusa oblast grehe odpustčati, kaj pa sledi iz tega? To, da se morajo grešniki pred njimi grehov obtožiti. Pač se temu upira človekov prirojeni napuh, da bi se moral ponižati pred človekom, ki je sam pregrešen, in obstati, obtožiti se svojih pregreh, ktere bi rad ravno pred mešnikom prikriival, čeravno se jih ne sramuje praviti drugim ljudem. Ali to ne more biti drugači, to tirja že pamet. Čemu bi bil Jezus dal Petru ključ nebeskega kraljestva, če bi se tudi brez ključev mogli zveličati? Čemu bi bil apostelnom dal oblast grehe odpustčati in zadrževati, če ne bi bilo treba, se jih obtoževati pred njimi? To je bilo v cerkvi vselej jasno, zato je izrekla cerkev na Tridentinskem zboru: „da duhovni smejo odvezo dajati.“ In sv. Avguštín že uči: Nihče naj ne reče: Jes to reč sam z Bogom poravnam. Ali se je mar zastonj reklo apostelnom: Karkoli bote vezali na zemlji, bo vezano v nebesih . . . Kaj sem z vsem tem dokazal? To sem hotel dokazati, da si duhovni ne prilastujejo sami oblasti, grehe odpustčati, temuč to oblast imajo od Kristusa, kot njegovi namestniki, — in da je k temu treba vsakemu grešniku, da se sam in zgrevano obtoži svojih grehov. Dalej ne bom dokazoval, kako da je bila spoved v cerkvi vselej v navadi.

b) Drugo vprašanje: Zakaj nekteri spoved neveljavno opravljajo, t. j. da grejo sicer k spovedi, odpustčanja grehov pa vendar ne dobijo? Dva poglobitna uzroka sta temu. Eni se za spoved slabo pripravljajo in svojih grehov samo po zanikernosti prav ne spoznajo, zatorej se tudi prav ne morejo izpovedati. Ako hočemo tej reči na dno priti, rečimo, da svoje vesti prav ne izprašujejo. Preroku Eeehijelu reče svoje dni Gospod: Prederi stene.“ On stori, kakor se mu je ukazalo. Za steno najde duri, ktere odpre in noter stopi. Kaj zagleda ondi? Vse polno najostudnejših pregreh, ki so jih delali oni, ki so celo za pravične veljali.

Glejte tako je z izpraševanjem vesti. Marsikteri človek bi našel cele kope grehov, ko bi hotel svoje serce, svojo vest prav preiskovati. A ravno tega se boji; le poveršno pogleda v serce, kakor bi se bal videti svojih gnjusnih in studnih ran, svojih pregreh in hudobij. Za izpraševanje vesti si ne vzame časa; le v naglici preleti svojo vest, le tu in tam kaj malega pobere, kar hoče spovedniku povedati, le zunaj ostane, stene, ktera krije pravo gnjusobo pregreh, noče predreti, da bi ne videl svoje gerdobe. O to je pač žalostno, da se da človek od mutastega duha zapeljati in obsesti! Vzemimo si v izgled ubogo ženo, ki je luč prižgala, in vse kote pometala, da bi našla zgubljeni denar. Vse kote preiščimo, da grehe

spravimo na dan iz skrivališč. — Ali kaj bi storili, ko bi vedeli, da se je nevarni človek skril v hiši; ali ne bomo vse pretaknili, da bi ga zasačili in odpravili? Človek v svojeljubji se rad zagovarja in greh ne ima za toliko hudega. Spomnimo se na Davida. Leta so pretekle, odkar je greh storil; še le Natan mu je odperl oči s priliko, katero je kralju pravil. Koliko potreben bi bil tudi nam tak prerok, da bi nam očital: ti si tisti grešnik, krivičnik, nečistnik. Spovednik tega ne morejo storiti, ker jim niso znani naši grehi; to mora storiti naša lastna vest. To je treba zvesto izpraševati, t. j. na spoved je treba dobro in skerbno se pripraviti, da ne bomo po zanikernosti neveljavne spovedi opravili.

e) Pri spovedi nikar ne zamolčimo grehov iz sramožljivosti ali boježljivosti. Tudi tega mutastega duha moramo izgnati in odpoditi. Že sv. Avguštin je rekel: To je zvijača satanova, da človeku sramožljivost vzame, da greh stori, kedar je pa storjen, mu jo poverne, da bi se ne izpovedal. Ali ni bilo to že v paradižu tako? Adamu in Evi prigovarja: Zakaj ne jesta od sadu? Ne bota umerla, ne. Ko sta vzela in jedla, ju napade strah in sram, da se skrivata pred Bogom. In sam Bog ju mora izpraševati in ju napraviti, da se obtožita. Bog nas vari te krive, pregrešne sramožljivosti, ki je toliko pogubna, in kriva toliko nevrednih spovedi, toliko hudih pregreh in božjih ropov. Če je nas že sram greha, sramujmo se ga storiti, zakaj greh storiti je prava gerdoba, greh spoznati in se ga obtožiti, to ni gerdo, ker je najgotovejši porok poboljšanja in spokorjenja. Če nas je sram greha, pomislimo še to, kako nespametno ravnamo, ako ga zamolčimo. Zamolčimo ga spovedniku, ali ga moremo pred Gospodom zamolčati in zatajiti? Kako napeno je tako djanje! Če si ga že sami ne pomnimo, Vsegavedni si ga pomni in če prej ne, na sodnji dan bo očiten in odkrit in ravno zavoljo teh zakritih in zamolčenih grehov bodo grešniki na levo stran potisnjeni in večno obsojeni. Če bi se bili spovedali, bi se jim greh bil odpustil. Če nas je sram grehov, prav je, ravno v tem bodi naša pokora, saj zaslužimo, da za toliko žaljenje božje tudi terpimo. — Zatorej opominjam: Pri spovedi, pred spovednikom odženimo mutastega duha, odkrimo svoje serce, kakoršno je z vsemi ranami in gerdobijami, tedaj smemo upati, ja za terdno se zanašati, da nam bodo zbrisani naši grehi.

Sklep.

Preljubi! Ponovimo si v duhu, kaj smo se učili. Unkrat sem pravil 3 stopinje, s katerimi se pokora začne. Danes pa sem pokazal, ktera je najmimenitnejša stopinja, t. j. spoved ali obtoženje grehov. Spovedati se moramo, tako hoče Kristus imeti, ki je duhovnom dal oblast, grehe odpuščati, pa tudi zadrževati. Spoved pa mora biti odkritoserčna, čista, popolna, sicer je neveljavna in pregrešna. K

temu je treba, da se dobro pripravimo, da ničesar ne zamolčimo. Izgnati moramo mutastega duha, ki nas zapeljuje grehe zamolčati. „Ker sem molčal, so kosti od vsakdanjega joka slabele.“ (Dav. ps. 31.) Ako pa grehe spoznamo, jih Bog izbriše in nam odpusti. Amen.

IV. pridiga.

(O svetem obhajilu.)

„Bila je pa blizo velika noč.“

(Jan. VI. 14.)

V v o d.

Že tretja spomlad se je omladila, kar je Jezus nebeško kraljestvo zveličanja razširjati začel. Bliža se vesela velika noč, od vseh strani hitijo trume ljudi na praznik v Jeruzalem in se gredé pri Jezusu oglasijo. — Jezus pa je takrat bival ob Genezareškem morji, kjer je mesto Tiberija. Tudi učenci njegovi so se vernili, ki jih je bil poslal kraljestvo božje oznanovat; vsi veseli mu pripovedujejo, kaj so storili v njegovem imenu. Jezus se s svojimi učenci v kraj poda in ukaže prepeljati na uno stran jezera, da bi se tam z njimi pogovarjal in od učenja odpočil.

Pa tudi tam ne najde pokoja. Kmaló so prišle množice za njim in so ga obsule, da bi poslušale njegove zveličanske nauke in videle čudežev, ki jih je delal. Kedar mili učenik to vidi, se pomakne višej na goro, in se tam vsede s svojimi učenci, ljudstvo pa od vseh strani le na njega gleda, le njega posluša. — Med tem poslušanjem mine dan, solnce se že spravlja za gore in svoje poslednje žarke po hribih razliva. Tedaj Jezus učiti neha. — Učenci rečejo Jezusu, naj ljudi odpravi. — Jezus pa ni bil te misli, ampak ko jih je dušno nasitil z nebeškimi nauki, hotel jih je čudežno nasiliti tudi telesno. Zato reče najprej Filipu, od kod bomo kupili kruha, da bi ti jedli. Imeli so pa 5 ječmenovih kruhov in 2 ribici. Te je požegnal in z njimi nasitil 5 tisoč mož števila. — Sv. Janez evangelist pravi pomenljivo: „Bila je pa blizo velika noč.“ — Tedaj prav blizo velike noči je Jezus storil ta čudež, da je s 5 kruhi in 2 ribicami nasitil velike trume ljudi, da bi jih pripravil na drugi čudež, kterega je storil na večer pred trpljenjem, ko je kruh spremenil v svoje telo in nam zapustil dušni živež. Cerkev pa to evangelje vsako leto blizo velike noči bere, da bi nas opomnila, naj bi tudi mi tako željno prejemale dušni živež, presv. obhajilo, kakor so množice prejemale telesni živež. To evangelje hočemo danes premišljevati, zakaj tudi nam se bliža velika noč in prejemanje sv.

rešnjega Telesa spada k pokori. — Učimo se od množice, ki so Jezusa obsule, in so bile od Jezusa dušno in telesno nasitene.

I. kako moramo pristopiti k sv. obhajilu ali k mizi Gospodovi;

II. kaj imamo storiti po svetem obhajilu.

O Jezus, ki si čudovito blagoslovil kruhe, da si nasitil lačne množice, blagoslovi tudi moje besede, da bodo vernim poslušalcem v dušni živež in blagor!

Razlaga.

1. Množice, ktere je Jezus nasitil, nas učijo, kako moramo mi pristopiti k sv. obhajilu; — namreč a) z gorečo željo in b) priserčnim zaupanjem v Jezusovo božjo moč.

a) Evangelje nam pove, do je Jezus šel črez Galilejsko morje in za njim je šla velika množica. Jezus jih ni vabil, ni jih klical, ni jih prosil, temuč sami s proste volje so šli za njim. Ali to ni lep nauk za nas, naj bi tudi mi za Jezusom hodili, k njegovi mizi pristopili s toliko gorečnostjo? Nam ni treba tako daleč hoditi za Jezusom, kakor te množice; v vsaki farni cerkvi biva v podobi sv. rešnjega Telesa. Ni treba ga iskati, ker nam sam na proti prihaja in nas k sebi vabi, rekoč, kakor svoje dni učencem pri zadnji večerji: Želel sem z vami jesti to velikonočno jagnje.“

Preljubi! Jezus sam želi k nam priti, nam se pridružiti, z našo dušo se skleniti po svoji človeški in božji natori; ali bi ne bilo to gerdo in nehvaležno, da bi nas ne želelo po njem in sv. obhajilu? Sv. rešnje Telo je naša dušna hrana; brez nje duša ne more živeti, nema moči in krepkosti, kakor telo ne more živeti brez telesnega živeža. Tako nas uči sam nebeški učenik: „Ta je kruh, kteri je z nebes prišel! kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj.“ (Jan. VI. 59.) K sv. obhajilu moramo stopiti z gorečo željo, ne le prisiljeni; zakaj kdor le prisiljen je, temu jed več škoduje, kakor da mu koristi; posnemati moramo množice, ktere so za Jezusom tiščale in ga obsule, da bi poslušali njegove nauke, videle njegove čudeže;

b) k sv. obhajilu moramo stopiti s priserčnim zaupanjem v Jezusovo božjo moč; tudi to se učimo od množic danšnjega evangelja. Zakaj so šle za njim? Zato ker so videle čudeže, ki jih je delal nad bolniki. Tudi ti ljudje so imeli svoje težave; kdo jih ne bi imel? Pri Jezusu so upali pomoči dobiti; v njega so zaupali in to tako terdno, da so celo pozabili z živežem se oskerbeti in bi morali lakoto terpeti, če bi Jezus ne bil se jih usmilil. — Tudi mi smo pomoči potrebni, tudi mi imamo svoje bolezni in slabosti in gotovo še več dušnih, kakor telesnih. Tudi nam le Jezus v teh slabostih pomagati more, zato nas k sebi vabi in kliče: „Pridite k meni vsi, ki ste obteženi in terpite, jes vas bom poživil.“

Da, res, o Gospod! obloženi smo in obteženi od dušnega nemira, od serčnih britkosti, od hudih skušnjav, od življenja težav; kdo bi nam mogel pomagati, če nam ti ne pomagaš. Pri Jezusu je pomoč; pri njem najde bolnik zdravje, žalosten tolaženje, sužen rešenje, grešnik odpuščenje. Zatorej zaupljivo stopimo k sv. Obhajilu, ker v njem prejemo Jezusa, ki nam je pomočnik. — Spominjamo se pa tudi, kdo je tisti, kterega hočemo prejeti v sv. rešnjem Telesu. Sv. Petra je Kristus vprašal: Za koga imajo ljudje Sinu človekovega, in za koga me vi imate? Peter odgovori: Ti si Kristus, Sin živega Boga. Kristus pa odgovori: Blagor tebi Simon Peter, zakaj meso in kri ti tega nista razodela, ampak moj Oče nebeški. Tedaj Kristusa, Sinu božjega in pravega Boga prejmemo v sv. Obhajilu; pomisli torej, s kolikim spoštovanjem in s sv. strahom je treba pristopiti k tej visoki skrivnosti. Zato opominja sv. apostelj: „Človek najpred presodi sam sebe in potem naj še le je od tega kruha, in pije iz tega keliha. Kdor nevredno je in pije, si pogubljenje je in pije.“ — Da bo sv. Obhajilo imelo zaželjeni sad, in da bodo po njem vam došle gnade in dobrote, zvesto se pripravljajte na sv. Obhajilo zlasti s tem, da se svojih grehov popred zgrevano in do čistega spovedate; zakaj le vredno obhajilo je duši v življenje, nevredno obhajilo pa je žaljenje božje in duši v pogubo.

2. Premišljujmo še in učimo se od množic, kako se zadržati po prejetem sv. Obhajilu. Pač jih je veliko, kateri menijo, da so že vse storili, ako so sv. hostijo prejeli, mlačni ali celo merzli hitijo iz cerkve, in niti z eno mislijo se več ne spominjajo, velikih gnad, kterih so se vdeležili. Oni so nehvaležni Jezusu Kristusu, in krivi, da božja moč v njih delati ne more. Pogiejmo na množice danšnjega evangelja, kako so bile hvaležne Jezusu za dobroto, katero jim je storil, da jih je nasitil. „Ljudje, ki so videli čudež, kterega je bil Jezus storil, so rekli: „On je resnično prerok, kateri ima na svet priti. Jezus je spoznal, da hočejo priti, ga po sili vzeti in za kralja postaviti.“ Kaj nam te besede povedo? To nam povedo, da so bili ljudje Jezusu hvaležni, ker so spoznali veliko dobroto, katero so prejeli, s tem, da so bili v puščavi nasiteni.

Učimo se kristjani od njih hvaležnosti tudi mi! Za kos kruha, za mervico ribe, katero so jim aposteljni podali od blagoslovljenih kruhov in ribic so bili ljudje toliko hvaležni; in kedar mi siromaku kak mali dar podarimo, hočemo, naj bi se nam hvaležnega skazal; kaj pa pri sv. Obhajilu prejmemo? Ali ne Jezusa Kristusa, delivca vseh darov, gnad in dobrot, in za vse to bi se ne spodobila največa hvaležnost?

Ali bi Jezus mogel nam še kaj večega dati, kakor samega sebe? Ne pozabite, ne opuščajte po vsakem sv. obhajilu Bogu se zahvaliti za preveliko gnado, da se Jezus ponižuje k nam priti in se nam zavžiti dati.

b) „Po sili so ga hotli vzeti in za kralja postaviti“, ker so

spoznali njegovo moč in ljubezen, — s tem so ga hotli počastiti. To pa Jezusu ni bilo všeč, ker njegovo kraljestvo ni bilo od tega sveta. Ko je torej videl njih misli, je zbežal sam na goro. Nekaj lepega se vendar od teh dobrih ljudi učimo, namreč to, da so hoteli Jezusa počastiti in s silo ga za kralja postaviti. Silimo tudi mi Jezusa, da po sv. Obhajilu v naših srcih ostane; varujmo se greha, vse svoje serce, svoje misli njemu darujmo in recimo: Tvoji smo vsi, in vse, kar je naše, je tudi tvoje. Bodi ti kralj našim srcem; ti zapoveduj, tebe hočemo slušati in ubogati. Ta čast bo Jezusu najbolj dopadla, ta dar bode njemu najbolj všeč; po našem sercu on največ želi, zato nam reče: „Daruj mi svoje serce, moj Sin! moja hči!“

c) Jezus je zbežal, pa množice so ga iskale, zakaj dobrotnika in učenika niso pozabile. Lep nauk za nas, da še ni dosti, če smo le pri sv. Obhajilu pobožni, temuč tudi po sv. obhajilu moramo njemu nasledovati, za njim hoditi. Neizrekljivo gerdo je bilo od Judeža, ki je pri zadnji večerji prejel Jezusovo rešnje Telo, in je potem šel Jezusa izdajat za obljubljeni denar. Ravno tako gerdo je od tebe kristjan, ako precej po sv. obhajilu v stare grehe nazaj hitiš, in še tisti dan svojega Gospoda in Boga gerdo žališ. Skoz usta kralja Davida toži Gospod nad takim nehvaležnikom: „Da bi moj sovražnik bil tako z menoj ravnal, bi se ne pritoževal. Da si pa ti, moj prijatelj, ki si z menoj vžival sladko jed in z menoj bival v hiši mirú, meni tako delal, te sramote ne morem prenesti.“ Varujte se take nehvaležnosti, pomislite kaj in koga prejmete v presv. Obhajilu!

S k l e p.

Pobožni poslušalci! premišljevali smo čudež, ki ga je Jezus storil v puščavi malo pred veliko nočjo. Srečni so bili ljudje, ktere je Jezus nasitil po čudoviti poti, pa srečnejši smo mi. Zakaj srečnejši? Zato, ker je gnada in dar, ki ga mi prejemo v sv. Obhajilu neizmerno obilnejša in večja. Oni so prejeli kruh in ribe, t. j. samo telesni živež, mi prejmemo telo Jezusa našega Gospoda in Boga, tisto telo, ki je bilo iz Device Marije rojeno, ki je za nas terpelo, za nas bilo darovano, ki je bilo poveličano pri vstajenji in se zdaj v nebeški časti blišči. Le dvakrat so bili ljudje tako srečni, da jih je Jezus telesno nasitil, ker le dvakrat je ta čudež storil. Še veči čudež pa ponavlja vsaki dan, da kruh spreminja v svoje telo; in kolikorkrat hočemo, ga moremo prejeti v sv. Obhajilu. Da bo ta živež našim dušam v zveličanje, prejemo I. z gorečo željo in priserčnim zaupanjem; II. po sv. Obhajilu, pa — a) zahvaljujmo se, b) počastimo Jezusa, c) njega nasledujemo. Tako nam bo sv. rešnje Telo živež, ki živi naše duše za večno življenje. Amen.

V. pridiga.

(Srečen spokornik.)

„Eden bo sprejet, in eden bo puščen (pogubljen).“ (Luk. XVII. 34.)

V v o d.

Postni čas se bliža koncu, tako tudi postne pridige; danes je zadnja. Govoril sem o pokori in vam dokazal, I. da je nam vsem potrebna; da nam Bog hoče grehe odpustiti, ker je usmiljen, toda ne brez poboljšanja; II. začetek pokore je spoznanje grehov, obžalovanje in resnična volja poboljšati se; III. najimunitnejša stopinja pokore je spoved; IV. po spovedi stopimo k mizi Gospodovi, t. j. imenitna gostija, katero je kralj nebeški pripravil spokorjenim grešnikom.

Kaj pa bomo danes premišljevali? — Sv. pismo nam pričuje, da je večkrat sam Gospod Bog po svojih poslancih dal pokoro označevati. Mislil bi človek, Boga bodo ljudje vsaj poslušali. Ali čujte, kako naš Gospod Jezus Kristus napoveduje svoj drugi prihod k sodbi! „Kakor se je godilo v dnevih Noetovih, tako bo tudi v dnevih Sinu človekovega. Jedli so in pili; ženili so se in možile do dne, ko je šel Noe v barko; in potop je prišel in jih je vse pokončal. Ravno kakor se je godilo v dnevih Lotovih: So jedli in pili, kupovali in prodajali, sadili in zidali. Tisti dan, ko je šel Lot iz Sodome, je dežilo ogenj in žveplo z neba, in jih je vse končalo. Tako bo tisti dan, kedar bo Sin človekov razodet.“ — Povem vam: Tisto noč bota dva v eni postelji; eden bo sprejet, eden bo puščen. Dve bote vkupej mlele; ena bo sprejeta, ena bo puščena; dva bota na eni njivi; eden bo sprejet, eden bo puščen.“ (Luk. XVII. 26—35.)

Strašen izrek: eden bo sprejet, eden bo puščen: strašen, pa resničen, in mnogokrat poterjen. Stopimo na goro Kalvarijo, ondi vidimo 3 križe. Na srednjem križu je križan Jezus; na obeh straneh so križali dva razbojnika, t. j. na desni enega in na levi strani enega. Tudi nad tema dvema razbojnikoma so se spnile besede Jezusove: Eden bo sprejet, eden bo puščen. Razbojnik na desni strani je bil sprejet, ker se je spokoril v zadnjem trenutku, in je od Jezusa slišal besede: Še nicoj boš z menoj v paradizu; uni na levi strani je bil prepuščen pogubi, ker se ni spokoril (in je še na križi preklinjal Boga). Nad tema dvema razbojnikoma se homo učili veliko srečo pokore, in nesrečo nespokornosti.

Pa tudi nad nami se bodo dopolnile besede: Eden bo sprejet eden bo puščen; sprejeti homo, če se spokorimo, puščeni homo, če se ne spokorimo.

Razlaga.

Vsak človek ima svojo srečno uro, v kateri ga Bog k sebi kliče in mu še obilnejši svojo milost, svoje gnade ponuja. Blagor njemu, kdor ponujeno roko božjo prime, ona ga postavi na pravi pot, ga pelje višej in višej, mu daje čedalje večih milost in več moči. Gorje pa tistemu, kdor čas milosti zamudi, ponujene roke noče prejeti, čedalje hujše zabrede na krive pote, grehov in krivic število se množi, hudobija in terdovratnost se vterja, konec tega pota je gotova poguba, večna smert.

Ta srečna ura milosti pa ne pride vsem ob enem času; temu v mladosti, drugemu v poznejih letih, malokterim celo še v smertni uri. Grozna prederznost je, božjemu klicanju, opominjevanju, in božji milosti se ustavljati; to je pregreha zoper svetega Duha, ktera se človeku ne odpusti ne na tem, ne na unem svetu. Tak nesrečnež koga bo mogel dolžiti ali krivega delati svoje večne nesreče in pogube? Ali ni sam tako hotel? ali ni sam zametoval ponujenih gnad božjih? Premislimo, ali nismo mi sami tisti prederzni ne-hvaležniki!

Tri križe vidimo na Golgati; srednji križ je sveti križ, drevo življenja, na njem terpi zveličar sveta, s svojim kratkim terpljenjem zadostuje za grehe celega sveta, njegova presveta kri izbriše ves dolg, kar se ga bo nabralo od prvega greha v paradizu do zadnjega pred koncem sveta. Od tega križa nam dohaja vsa pomoč vsako dušno zdravilo, vsa milost, naše zveličanje.

Zraven tega križa sta postavljena dva druga, in na njima sta križana dva razbojnika. Ako jih vidimo tako blizo Jezusa, bi pač morali misliti, da bota oba zveličana. „Toda le eden je bil sprejet, eden pa puščen.“ Oba sta hodila enaki pot, oba sta bila hudodelnika, oba razbojnika, morilca, oba velika grešnika. Pa tudi oba sta zapadla pravici človeški na tem svetu. Zasačili so ju, v ječo vergli, oba so obsodili na smert, oba sta morala na križ. — Blíža se jima zadnja urica, ktera bo razsodila črez njuno večnost; pa še v zadnji uri ni bilo videti, da bi se bila kaj poboljšala, zakaj oba še zaničujeta Jezusa sredi njih visečega, ki bo v kratkem času njuni duši sodil. — Tedaj oba sta enako pregrešna in hudobna. — Obema se ponujajo enake gnade. Oba visita blizo Odrešenika, slišita, kako on milost prosi svojim morilem; vidita, kako je Jezus celo na križu ves miren in vdan, vidita čudeže ki se tedaj godijo, da solnce merkne, skale pokajo, merličí vstajajo, in ljudje se na persi terkajo, rekoč: Resnično, ta je bil Sin božji. Za oba je nastopil odločilni trenutek, ali se bota k Gospodu obrnila, ali pa nespokorjena umerila. Do slej sta hodila oba eden in isti pogubni pot. Ali čujte, v zadnjem, odločilnem trenutku se njih pota ločita: „Eden je bil sprejet, eden pa puščen — v nespokornosti. — Obema zasije oko milosti božje, toda le eden jej odpre svoje serce, drugi pa svoje serce še bolj zaklene.

Razbojnik na desni strani gleda Jezusa v terpljenji, gleda in se začudi, zakaj toliko poterpežljivosti in vdanosti še ni videl nikjer; on posluša Jezusove besede, takih se ne spominja, da bi jih bil slišal od navadnih ljudi. On gleda, posluša, — in umolkne, on ne preklinja več, temuč molči in premišljuje. — Razbojnik na levi strani ravno to vidi, ravno te besede sliši, pa njegovo serce se ne gane, temuč ostane merzlo, topo, terdo, kakor je bilo, zatorej ne preneha od svojega grešnega djanja. „Sovražnikom Kristusovim še pomaga Kristus zaničevati: „Če si Kristus, pomagaj sam sebi in nama.“ (Luk. XXIII. 39.)

Preljubi! povejte mi, ali ne vidimo v tema dvema razbojnikoma svoje podobe. Eni, ki slišijo Jezusove nauke, premišljujejo njegovo britko terpljenje, spoznajo svoje grehe, se v sercu zgrozijo nad svojo pregrešnostjo, svoje serce gnadi božji odprejo in se spokorijo. Drugi pa, ki slišijo ravno tiste nauke, vidijo ravno tisto terpljenje Gospodovo, svojega serca milosti božji nočejo odpreti, grešnega življenja nočejo popustiti, v nespokornosti terdovratno ostanejo. Kerščanski brat, sestra! med katerimi si ti? s kom jo ti potegneš, ali z razbojnikom na desni ali z unim na levi strani? „Eden bo sprejet, eden bo puščen.“

Razbojnik na desni strani spozna svoje grehe, spozna tudi, da je svoje terpljenje in smert zaslužil, zato se vda; prepričan je, da je Jezus nedolžen, zato Jezusa zagovarja nasproti unemu razbojniku: „Se tudi ti ne bojiš Boga, ker si ravno v tistem obsojenji? midva sicer po pravici, ta pa nič hudega ni storil. (Luk. XXIII. 40.) Ta je že ves drugi, zato tudi vse drugači govori, on je spokorjen. — Kaj pa drugi razbojnik? On noče vedeti za svoje grehe, svoje kazni, misli, da ni zaslužil, ostane v svojih hudobnih mislih, serce mu je oterpnelo, milosti božji se ustavlja in zoperstavlja. — Prežalostna podoba! koliko kristjanov je podobnih temu razbojniku. Dokler se drugi za grešnike imajo, oni za grehe vedeti nočejo, dokler se ti na vso moč prizadevajo, z Bogom se spraviti, za svoje grehe zadostovati, oni Boga le še huje in prederznejši žalijo, gnadi božji in milosti svoje serce zaperajo v nespokornosti terdovratno živijo; kaj, ali se ni reklo tudi njim: „Eden bo sprejet, eden bo puščen“? Razbojnik na desni strani začne verovati; po vsem, kar je videl in slišal, je spoznal, da Jezus ne more biti navaden človek. Veruje, da je Kristus pravi Bog, ki se je včlovečil, da bi nas odrešil, zato mu reče: Gospod! on veruje, da Kristus more grehe odpuščati, da je kralj večnega kraljestva, zato ga prosi: „kedar prideš v svoje kraljestvo.“ To svojo vero ne ohrani za se, ampak glasno jo spričuje, izreče jo očitno vpričo najhujih sovražnikov Kristusovih. Njega, ki na križu ž njim vred terpi, spozna in kliče svojega Gospoda. — Kaj pa uni razbojnik? Videl je ravno to, slišal je ravno to; pa v njegovem serci ni vere. S sovražniki ali Kristusa preklinja, ali pa molči; oboje ni prav.

Koliko ljudi je današnje dni, da koliko kristjanov, ki so temu

nesrečnemu prav podobni. Kristusa in njegovo vero ali preklinjajo in zaničujejo, ali pa molčijo, kedar bi bila dolžnost za Kristusa in vero potegniti se in govoriti. Ali ni že prišlo tako daleč, da se kristjani že sramujejo prejemati sv. zakramente, k spovedi hoditi, k mizi Gospodovi pristopiti? Prav ta boježljivost je kriva, da so hudobni ljudje še bolj prederzni. Ko bi dobri kristjani bili bolj serčni in bi se nič ne zmenili za neslano govorjenje nespametnih ali hudobnih ljudi, tudi ti bi molčali, kakor molčijo drugod. Tudi njim pridejo ure, da se jim vest prebudi, da se z neko grozo spominjajo večnosti in sodbe, ali boježljivost jih je mutaste storila, da se nočejo za grešnike spoznati, pri Jezusu usmiljenja iskati.

Še enkrat pogledjmo na desnega razbojnika! Vidi se mu, da je ves skesan; v svojem kesanju se poniža in prosi usmiljenja: Gospod! spomni se me! Uni pa ne čuti nobenega kesanja, nema upanja, v svoji hudobiji ostane in v svojem napuhu, zato ne prosi usmiljenja in odpuščenja. To je žalosten nasledek, in konec napuha! Dokler je človek še ponižen, so mu vrata milosti božje še vedno odprta, vedno je še upati, da se bo popoljšal in zveličal. Pri napuhnjenem človeku pa ni več tega upanja. Prevzetnost ga oslepi, da svojih pregreh ne spozna, ona mu serce zaterdi, da se k grevengi ne omeči! ona mu usta zamaši, da se noče spovedati; ona ga v terdovratnosti poterdi, da se popoljšati noče. Napuh je torej pravo znamenje nespokornosti. Ker je med ljudmi veliko napuha, zato se bo tudi dopolnilo: Eden bo sprejet, eden bo puščen. Desni razbojnik sliši kmalu iz Jezusovih ust: Še nicoj boš z menoj v raji. O levem razbojniku pa sveto evangelje nič ne omenja; pa čemu še, v nespokornosti je ostal, bil je pogubljen.

Sklep.

Kerščanski brat, kerščanska sestra! Pomisli, kaj tudi tebe čaka, če pokoro odlašáš. V grozni nevarnosti si, da se ne bi tudi tebi godilo, kakor levemu razbojniku. Nevarno je pokoro odlašati, nespametno je na zadnjo uro se zanašati, nehvaležnost pounjene gnade od sebe odbijati. Zatorej ne odlašajmo, temuč spokorimo se, dokler je čas. Amen.

Priprava k velikonočnemu sv. Obhajilu.

(Spisal in govoril L. F.)

Jezus je rekel: „Iz serca sem želel, to velikonočno Jaguje z vami jesti.“
(Luk. 22, 15.)

V v o d.

Naša mati, katolijska cerkev, v četrti zapovedi zapoveduje: „O velikonočnem času prejmi sveto rešnje Telo!“ Upam in nadjam se, da bete vsi dopolnili to svojo sveto, kerščansko dolžnost in da ne bo med vami nijednega, kateri bi iz zgolj zanikernosti ne pristopil k mizi Gospodovi, ker Jezus nas vabi vsako leto: „Iz serca sem želel, to velikonočno jaguje z vami jesti.“ (Luk. 22, 15.) Kaj je pa vendar to presvete rešnje Telo, da ga nam Jezus in njegova cerkev toliko priporočata?

Sveta vera nam veli: „Presveto rešnje Telo je pravo, živo, resnično Telo našega Gospoda Jezusa Kristusa, skrito v podobi kruha ali svete hostije.“ — To je tedaj tisti kruh, kateri je z nebes prišel, da, kdor od njega jé, ne umerje.“ (Jan. 6, 50.); to je tisti prečudni zakrament, kterega je Jezus postavil na večer pred svojim terpljenjem, ko je slovo jemaje od svojih učencev, vzel kruh v svoje roke, ga posvetil, razlomil in jim ponudil, rekoč: „Vzemite in jejte. To je moje telo, ktero bo za vas darovano. Vzel je tudi kelih z vinom itd.

To je tista gostija, ktero je Oče nebeški napravil svojemu sinu in h kateri je povabil vse ljudi in vseh stanov; toda povabljeni niso hotli priti in še dandanešnji jih mnogo noče priti.

Kristjani! vse te nauke in resnice slišimo vsako leto, ali vse premalo se jih spominjamo, zato se tako slabo pripravljamo k svetemu Obhajilu. Za pripravo k velikonočnemu svetemu Obhajilu, pre-mišljujmo danes, in kedarkoli mislimo prejemati ta presvete zakrament:

1. Kdo je ta, kterega prejemamo v svetem Obhajilu?

3. Kdo smo mi, da Jezus k nam pride?

3. Čemu in zakaj hoče Jezus Kristus k nam priti?

O preljubi Jezus, ki si v svoji ponižnosti skrit v tem zakramentu, in v sveti hostiji med nami prebivaš, blagoslovi naše današnje premišljevanje!

Razlaga.

1. Kdo je ta, katerega prejemo v presvetem rešnjem telesu?

Tu vas moram opomniti najpred tistih besed, ki jih je ljubi Jezus svoje dni govoril Tomažu aposteljanu: „Ker si me videl, Tomaž! si veroval; blagor jim, kateri niso videli, in so verovali!“ (Jan. 20, 29.) — Kar nas Jezus in cerkev učita o presv. rešnjim Telesu, tega ne morejo videti telesne oči; to vidijo in umejo le dušne oči sv. vere. Torej ponižno in terdno verujmo, kar nas učita Jezus in sv. cerkev o tem sv. zakramentu.

Kdo je to, kateri nam pride v sv. Obhajilu? Jezus Kristus je, po svoji božji in človeški natori, pravi in živi Jezus z dušo in telesom, s kervjo in mesom. Zato moli cerkev o delanju tega zakramenta: „O prečudna večerja, v kateri se Kristus prejme.“ — Zdaj pa preišljujmo, duše kerščanske! kdo je ta, kateri k nam pride v sv. Obhajilu. To je:

a) Kristus, Edinorojeni Sin božji in sam pravi Bog, ki je z Očetom od vekomaj bil in vse božje lastnosti ž njim ima, ki je večni, vsegamogočen, neskončno svet in pravičen. Tisti je, od katerega je rekel veliki angelj Gabrielj, da bo Sin najvišega imenovan, od katerega prerok Izaija pove, da on svet s tremi perstmi derži (40, 12.) in sv. Pavelj pričuje: „da v njem prebiva polnost božjega veličastva“; (Kol. 2, 9.) — tisti, o katerem je sam Oče nebeški pričeval: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje.“ (Mat. 3' 17.)

b) Kristus, pravi človek, ki je imel človeško natoro in vse njene lasti, kakor mi, samo da na njem ni bilo nijednega madeža, nijedne nepopolnosti. Njegovo spočetje je angelj Mariji naznanil; (Luk. 1.) njegovo rojstvo Janez napoveduje: In Beseda je meso postala in je med nami prebivala. V tem zakramentu je tisti Jezus, ki se je v Betlehemu rodil, v Nazaretu izredil in 33 let na tem svetu med ljudmi bival; ki je za nas terpel mnogo britkost, ran in bolečin, ki je za nas svojo kri prelil in na križu umrl. Pobožna duša gleda v tem zakramentu v duhu Jezusove ude, kušuje mu roke in noge, sliši udarce njegovega serca, vidi iz njega cerljati sveto rožno kri, poslušá besede, izhajajoče iz njegovih ust, in s tem kaže svojo ljubezen do njega, najljubeznjivejšega.

c) Kristus, naš učenik, Odrešenik in naš Gospod, tisti, kateremu so angelji veselo „Glorijo“ zapeli, katerega so pastirci počastili, sv. kralji molili; kateri nas je učil od jaslic do svoje smerti na križu, ki je svoje nauke poterjeval s čudeži in prerokovanjem; ki je nas odkupil s kervjo in odrešil s svojo smertjo; ki je naš Bog in Gospod.

Prosim vas, to preišljujte, kedarkoli stopite k sv. obhajilu: Kdo je ta, katerega v sv. Obhajilu prejemo? Jezus Kristus je,

pravi Bog, torej najvetejši, pravi človek in najponižnejši; naš Odrešenik in najljubeznjivejši: tako premišlujte, to verujte!

2. Kdo smo mi, da Jezus k nam pride?

Sv. Matevž pripoveduje to le prigradbo v 8. pogl. Bil je v Kafarnavnu stotnik, ki je bil judom zelo dober in jim je dal zidati shodnico. Njemu zbolil hlapec, ki mu je bil ljub. Ko sliši, da je Jezus na poti v Kafarnavn, mu mestne starašine naproti pošlje, in ga prosi, naj bi prišel mu hlapca ozdravit. Jezus gre z njimi. Ko že ni bil več daleč od hiše, mu stotnik sam naproti pride ter reče: „Gospod, jes nisem vreden, da greš pod mojo streho . . . Tako zna le ponižnost govoriti in ta se Jezusu nad vse dopada; zato reče stotniku: Pojdi in kakor si veroval, tako se ti zgodi.“ — Tudi mi molimo, preden sv. Obhajilo prejmemo: Gospod! nisem vreden, da greš pod mojo streho . . . ali pa tudi pomislimo, kaj izrekamo?

Kdo je ta, ki k nam pride, in kdo smo mi? On neskončni Bog, jes pa reven človek: On Stvarnik, jes pa njegova uboga stvar. Že kralj David je zdihoval: Kaj je človek, da se njega spominjaš! (ps. 8.) Kaj sem po svojem telesu? Slab, reven, kar červiček v prahu, kterega le milost božja derži in redi. — In kaj sem po svoji duši? Še večji revež, brez zvestobe in lepote, brez zasluženja in čednosti, ves poln madežev, slabost in pregreh. In v to dušo hočeš ti, moj sladki Jezus priti, kakor v jamo, polno nesnage, kakor v puščavo, vso suho in žalostno? — Kedar se spominjam svojih grehov, s kterimi sem Tebe, svojega preljubeznjivega Boga žalil, tedaj me kar rudečica polije in z Davidom bi klical: „Ne pomni grehov moje mladosti in nevednosti.“ S prerokom Jeremijem bi zdihoval: „Kdo bo dal moji glavi vode in mojim očem studenec solz, da noč in dan objokujem“ — svoje grehe. (Jer. 9, 1.) S slepcem poleg pota bi vpil: „Jezus, sin Davidov! usmili se mene.“ (Luk. 18, 38.)

Tako, kerščanska duša! premišluj svojo revščino in nevrednost in potem terdno upaj, da bo Jezus k tebi prišel, ker inamo obljubo, da potertega in ponižanega serca ne bo zaničeval.“ (ps. 50, 19.) Da! nič se ne boj, da bi te Jezus zavergel; le pomisli, kako ljubeznjivo je grešnike iskal, — kako milo vabi k sebi one, ki so obteženi, (Mat. 11, 28.) — in nam ukaže terkati, da se nam bo odperlo. In ta zakrament je postavil v živež našim dušam, da ne umerjo, temuč živijo. Čeravno si nevreden, božje usmiljenje bo pokrilo tvojo nevrednost in pomanjkljivost, kakor jo je pokrilo pri pastircih, ktere je k jaslicam poklical. In Jezus sam je z grešniki obhajal, v hišo farizejevo šel na obed, Magdaleni je dopustil noge mu kuševati, Petra, ki ga je zatajil, je postavil svojega namestnika na svetu, vsem se je usmiljenega skazal, ki so njegove pomoči iskali, — torej zaupaj, da bo usmiljen tudi proti tebi in prišel bo k tebi. Tukaj je ravno tisti Jezus, le skrit je v podobi kruha; njegovo usmiljenje gre od roda do roda, vekomaj. O moj Jezus! vem,

da nisem vreden, da ti prideš k meni; vendar le upam, da prideš, ker tvoje usmiljenje pokriva mojo nevrednost.

3. Čemu in zakaj hoče Jezus Kristus k nam priti?

a) Da bi nas očistil in ozdravil. Vsaka bolezen popušča za seboj neko slabost; najhujša bolezen je smertni greh, zato tudi na duši in mnogokrat celo na telesu popušča slabosti in hude nasledke. Teh nas hoče Jezus očistiti in ozdraviti po sv. Obhajilu. Zato nas kliče k sv. Obhajilu: „Pridite k meni, ki se trudite in ste obteženi, in jes vas bom poživil.“ Sv. Ambrož pravi: Kdor ima bolečine, išče zdravila. Bolečina je naš greh, zdravilo pa je nebeški, prečastiti zakrament.“ Ktere so tiste slabosti, za ktere ima zdravilo presv. rešnje Telo? Po sv. Obhajilu se nam odpusté mali grehi, katerih se nismo izpovedali, in katerih nismo spoznali; hudo nagnjenje se zmanjšuje; naše dušne moči se v dobrem poterdijo; dušna lepota se povekša, ker se posvečujoča gnada božja pomnoži.

b) Da bi nas posvetil in seboj združil; tako nas uči on sam, večna resnica: „Kdor je moje meso in pije moje kri, ostane v meni in jes v njem.“ (Jan. 6, 51.) Kakor je v enem kruhu veliko pšeničnega ali rženega zernja zmletega in spečenega, da postane en hleb, tako se mi po sv. Obhajilu s Kristusom zedinimo v eno duhovno telo, kakor nas uči sv. apostelj: „Eno telo smo, čeravno nas je veliko, ker smo vsi deležni enega posvečenega kruha.“ (Efež. 4, 3.) Po sv. Obhajilu lahko rečemo s sv. Pavljem: „Živim, pa ne živim jes, ampak Kristus v meni živi.“ (Gal. 2, 20.)

c) Da bi nam v zastavo večnega življenja. „Jes sem živi kruh, ki sem z nebes prišel. Ako kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj. Kdor zavziva moje meso, in pije moje kri, ima večno življenje, in jes ga bom obudil k večnemu življenju.“ (Jan. 6, 51.) — Da naše truplo ne oslabi in ne umerje, treba mu je vsak dan kruha ali živeža; tudi duša ga potrebuje, in ti jej daje Jezus v presv. rešnjem Telesu. Kar uživajo izvoljeni v srečni večnosti od obličja do obličja, — tistega Jezusa uživamo v podobi belega kruha in s tem se redijo naše duše za večno življenje. Čujte, kaj nam pravi sv. Francišek Sales.: „Kristjani, ki se večno pogubijo, njenega izgovora ne bodo imeli. Pravični sodnik jim poreče: O vi revni zaverženi, zakaj ste umerli, dokler ste imeli sad in hrano večnega življenja.“

Premislite in povejte mi, duše kerščanske! kaj bi nam mogel ljubi Jezus boljšega dati? s čim bi bil mogel za naše duše lepši skerbeti? v čem bi se mogla njegova ljubezen očitneje razodeti, kakor v zakramentu sv. rešnjega Telesa? Res je ta zakrament kruh nebeški, angeljski živež in našim dušam zastava večnega življenja. Zato cerkev, kedarkoli ta zakrament vernim deli, moliti ukazuje: „O čudna večerja, v kateri se Kristus prejme, spomin njegovega terpljenja ponavlja, duša z gnado napolnuje in nam daje zastava večnega življenja; ali se tvoje serce ne bo razvnelo ljubezni do njega?“

Sklep.

V življenji svete Margarete Alakok berem to prigodbo: Neki dan vidi svetnica, da se sv. popotnica nese bolniku. Vidi pa tudi v hestiji samo božje dete in zdi se jej, kakor da bi se nekako branilo iti k bolniku. Vsa žalostna premišljuje, kaj bi to pomenilo, in glej! Bože dete se jej prikaže in jo milo prosi: Daj mi v tvojem sercu odpočiti od truda, ki sem ga prestalo, da sem moralo v to serce iti. In zakaj se je božje dete branilo? kaj mu je napravilo to težavo? Je bil mar bolnik še v katerem smertnem grehu? Ne, temuč njegovo serce ni bilo pripravljeno, ker se ni očistilo nekterih slabih nagonov.

O preljubi! ali vas ne obide groza, če pomislite, da ste tolikokrat vsi merzli, nepripravljeni, celo v smertnem grehu stopili k mizi Gospodovi; da svojega Zveličarja niste sprejeli spodobno kakor nebeškega gosta, temuč kakor razbojnika v smerdljivo, okuženo ječo. kerščanske duše! ne delajte tako! V tem zakramentu imamo spomin Jezusove ljubezni, zdravilo svojim dušam, živež v večno življenje. Pripravljamo se k sv. Obhajilu vselej zvesto, da se bomo vdeležili njegovih gnad in Jezusa vredno prejekali.

O Jezus! verujemo, da si ti v tem zakramentu resnično pričujoč in da po sv. Obhajilu k nam prideš; mi spoznamo, da smo te nevredni, pa vendar upamo, da nas ne boš zaverigel; ljubimo te, ker si v presv. rešnjem Telesu spomin svoje ljubezni in terpljenja zapustil; odpusti nam, da smo te tolikokrat žalili, merzlo in nevredno prejekali; obljubimo ti, da bomo po zapovedi katoliške cerkve vsako leto ta zakrament o velikonočnem času prejeli; dodeli nam gnado, da bi te vselej vredno prejekali in da bi nam bilo presv. rešnje Telo v večno življenje. Amen.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Hofmayer M. gre za prošta in župnika v spodnji Draybreg, č. g. Müller Ant. doktor bogosl. gre za župnika k Mariji Devici na Jezeru. Premilostlj. gosp. knezoškof dr. Petrus Funder govorijo v letošnjem pastirskem listu od kerščanske milodarnosti. „To milodarnost, pravijo knezoškof, hotel sem vam o letošnjem postnem času posebno na serce položiti, z ozirom na nesreče lanskega leta in v skerbi pred nadlogami, ki nas čakajo v novem letu.“ V serčnih pa krepkih besedah dokazuje pastirski list, da nas milodarnost Bogu podobne dela, — da je znamenje, da za Kristusom hodimo, — da iz milodarnosti izvirata dva blagoslova ali žegna: „Pervi je blagoslov, ki v revi in sili pomaga, drugi pa blagoslov, ki revo in bedo olajša in tolaži.“ Konec škofjega

lista se pa glasi tako-le: „Pač dobro vem, ljubi moji! da sega vaša dobrotljivost še čez meje naše dežele. Kot zvesti sinovi in hčere katoliške cerkve ste nesrečnim v deželi in zunaj dežele priskočili na pomoč, šteli ste si pa tudi v častno in sveto dolžnost, da podpirate z molitvami in darovi našega sv. Očeta v Rimu, ki se nahajajo v hudih stiskah. Dne 9. svečana lanskega leta sem bil tako srečen, da sem vaše darove, ki ste jih zložili največ v blaženem času svetega leta, papeževemu poslancu na Dunaji izročil. Zahvalim se vam za te milodare in vas zaupljivo prosim, da bi tudi v prihodnje, čeravno se nam je na slabeje obernilo, ohranili si odperto serce in odperto roko. Ravnajte se po besedah svetega Petra, kateri tudi vas opominja: „Prizadevajte si vedno bolj in bolj, da si po dobrih delih zagotovite svoj poklic in svoje izvoljenje. Tako vam bo obilno dano in pojdete v večno kraljestvo našega Gospoda in Zveličarja.“ Amen.

Goriška nadškofija. Drugo nedeljo po ssv. treh kraljih — na praznik presl. inena Jezusovega — so bili premil. gosp. dr. Alojzi Zorn za Poreškega škofa posvečeni. — Naš slavni rodoljub in visokoučeni pisovatelj preč. gosp. Štefan Kociančič je imenovan za vodja Goriškega semenišča. — „Soča“ prinaša iz letošnjega šematizma Goriške nadškofije to-le: Goriška nadškofija ima tri duhovnike, ki so izpolnili 60 let mešništva: Andrej Pahor, vikar v pokoji, rojen l. 1793., v mešnika posvečen l. 1819. — Jakob Jerizh, župnik v pokoji, r. 1795., posv. 1819. — Prevzvišeni in premilostljivi nadškof Andrej Gollmayr, r. 1797., v mešnika posvečen l. 1821. — Devet duhovnikov (zlatomešnikov) je izpolnilo 50 let mešništva in in so naslednji: Pilosio Ant., duhoven v pokoji, r. 1801., posv. 1824.; Fain Peter, župnik, r. 1801., posv. 1828.; Visintini F., župnik, r. 1802., posv. 1828.; Braida Gašpar, župnik v pok., r. 1803., posv. 1828.; Tirindelli Peter, dekan, r. 1802., posv. 1829.; Tuni Jožef, kanonik, r. 1805., posv. 1830.; Grusovin Jožef, apost. protonotar, r. 1806., posv. 1830.; Pirc Matevž, stolni vikar, r. 1805., posv. 1830.; Mozetič Jožef, kurat v pok., r. 1802., posv. 13. jan. 1833. — Šest gospodov bo letos zlato mešo pelo in sicer: Ukmar Ant., vikar, r. 1805.; Okorn Fidel, vikar v pok., r. 1806.; Lapanja Jurij, vikar, r. 1806.; Marizza Ant., vikar, r. 1809.; Mercina Franc, dekan stol. kapit., r. 1809.; Tamburlini Ant., duhoven, r. 1809. Vseh šest je bilo posvečenih 20. avgusta 1833. Duhovnikov osemdesetletnikov je v celi nadškofiji 10, sedemdesetletnikov 37.

Lavantinska škofija. Č. g. Jug Fr. je postal mestni vikar, ž. g. dr. Kukovič Avg., mestni kaplan, katehet na gimnaziji in meščanski šoli v Ptuj, č. g. Lednik Ant., kaplan v Vojniku, č. g. Sattler Jožef kaplan v Rušah, č. g. Cajnkari Jak. kapl. v Kapeli. — Cerkvena priloga k „Slov. Gospodarju“ št. 2 l. 1883 popisuje lavantinsko škofijo tako-le: Lavantinska škofija je bila leta 1228. vstanovljena od solnograškega nadškofa Eberharda II. s ško-

fovim sedežem v Sv. Andraži na Koroskem. Po velikem prizadevanji rajnega knezoškofa Antona Martina so škofov sedež l. 1859. preselili v Maribor ter vse štajerske slovence pod duhovno oblast Lavantinskega škofa postavili. Sedanji knezoškof Jakob Maksimilijan so po verstvi 53. in vladajo od 1863, bodo torej v nekterih dnevih obhajali 20letnico svojega škofovanja, in če Jim Bog zdravje in življenje ohrani, lahko čez 5 let obhajajo skupaj zlato mešo in sreberni jubilej svojega škofovanja.

Stolni kapitel obstoji iz 7 korarjev in 6 častnih korarjev, od katerih pa zdaj dveh manjka. Pravih konzistorijalnih svetovalcev je 10, častnih 8, in duhovnih svetovalcev 46.

Zdaj obsega lavantinska škofija celi Mali ali slovenski Štajer s 466.372 prebivalci, in je razdeljena na 24 dekanij, v katerih je 189 župnij in lokalij.

Število duhovnikov je 457, dušnih pastirjev pa 352, torej ima vsak dušni pastir poprek okoli 1300 duš oskerbovati. Število duhovnikov se je letos za 13 zmanjšalo, ker jih je toliko več umerlo, kakor jih je bilo posvečenih; vendar za naprej imamo upanje, da bo se ravnotežje med umerlimi in novoposvečenimi spet vravnalo, ker se kaže, da se dijaki spet v obilnejšem številu v bogoslovje oglašajo. V četrtem letu je letos 12 bogoslovcev, v vseh 4 letih pa 46, in mlajšega naraščaja v dijaškem semenišči je 42 dijakov.

Samostanov za redovnike ima naša škofija 7, namreč: minoriti v Ptuj; frančiškani v Nazaretu, v Brežicah, v Mariboru in pri sv. Trojici v slov. goricah; kapucini v Celji in Lazaristi pri sv. Jožefu v Celji, ženske redovnice so usmiljene sestre v Mariboru, v Ptuj, v Celji in Brežicah, in šolske sestre v Mariboru, v Celji in pri sv. Petru pri Mariboru.

Med duhovniki je 12 zlatomešnikov, k katerim pridejo letos še 4, če jih Bog do tačas ohrani; namreč Dvoršak Anton, župnik v St. Vidu pri Planini, Kalin Janez, župnik Mozirski, Koren Matija, župnik Bučki in Kaneler Pavelj, minorit v Ptuj. K temu naj še dodam novico, da so mil. knezoškof naznanili, da bo se letos obhajala pri nas prvokrat škofijska sinoda in zaukazali v bogoslovji predavanja o tomistični filozofiji. Oba ta ukaza vtegneta biti povod živejšemu duševnemu gibanju, ki bo tudi morebiti pripomoglo, da se več mladenčev odloči za duhovski stan, zlasti če se letos še uravna duhovska plača ter odstrani težka cokla, ki do zdaj najbolj zavira potrebno prosto gibanje v dušnem pastirstvu. Dokler ima duhovca boriti se za vsakdanji kruh, ne more se popolnoma vdati in posvetiti dušnemu pastirstvu izročeni mu ovčie, zato bi se morala duhovniška plača tako vravnati, da bi bili duhovniki vsaj vsakdanjih posvetnih skerbi oproščeni. In če se to zgodi, se nam ne bo treba bati, da ne bi dobili zadosti vnetih in požertvovalnih duhovnikov.

Ljubljanska škofija. Č. g. Volčič Janez, župnik pri sv. Mar-

jeti in Trček Danijel prošt v Metliki, imenovana sta knezoškofjskima svetnikoma. Č. g. Vidergar Janez je postal župnik v Podkraju.

Potrebno društvo.

18. številka letošnjega „Slovenca“ od 10. februarja donša iz Celovca izviren dopis, kateri se nam tako važen dozdeva, da ga, naj se bolj raznaša in pozve, celega ponatisnemo. Dopis se glasi tako-le: Naši bratje Čehi se branijo proti nemškemu navalu z velikanskimi silami. Osnovali so si „osrednjo šolsko matico“, ki bo kmalo že pol milijona premoženja imela. Nam Slovencem taki pripomočki niso na razpolaganje. Vendar bi se dalo tudi z manjšimi pomočki veliko narediti. Privatnih slovenskih šol ustanovljati ne moremo, pa nekaj zamoremo storiti, namreč revno slovensko ljudstvo, kjer je najmanj zbujeno in najbolj v nevarnosti, preskerbovati s slovenskimi knjigami in časopisi. V nekaterih krajih, na pr. v Istri, je ljudstvo tako revno, da še za sol nima, tudi na Dolenjskem se bodo taki kraji dobili; tudi ti so potrebni dušne hrane in poduka, ki jim se morajo knjige, kolikor mogoče zastonj priskerbeti. Drugi kraji zopet niso sicer tako revni, pa so duševno zanemarjeni, tujemu življu podložni in brez vse narodne zavesti, da o slovenski literaturi nič ne vedó in slovenski le malo ali nič ne berejo. Taki kraji so na slovenskem Koroškem, na Ogerskem, na Beneškem in tudi še drugod. Te je treba s slovenskimi knjigami in časopisi zbuditi in oživiti za domovino, treba jih je privaditi na branje, in da se to doseže, treba jim je berilo iz začetka zastonj priskerbeti. Kedar se jim enkrat slovensko branje prikupi, postali bodo plačujoči podporniki literature. Zelo koristno zdelo bi se mi toraj „društvo v razširjevanje omike med slovensko ljudstvo s pomočjo dobrih knjig in časnikov.“ Tako društvo bi morda z malimi stroški skoraj toliko doseglo, ko kaka „šolska matica.“ Šola le otroke izgaja, to društvo pa bi odraščene izobraževalo od 14. do 50. in 60. leta, saj človek nikoli ni izučen! Osnovo društva si mislim tako: Vsi rodoljubi bi pristopili kot udje in podpirali društvene namene z denarnimi podporami, vsak po svoji moči, od 50 kr. na leto do 10 in 100 gld. Ta denar bi odbor društva porabil za nakup bukev, ki bi jih med ljudstvo razširil tudi zastonj. Na pr. tako: za beneške in ogerske Slovence bi se plačevala letnina pri družbi sv. Mohora, da bi društvene knjige zastonj dobivali. Razun tega bi se ogerskim Slovencem pošiljal „Slov. Gospodar.“ Koroškim Slovencem pa bi se plačeval in pošiljal „Mir“, dokler si ga kdo sam kupiti ne more ali zato še veselja nema zavolj pomanjkanja narodne zavesti in radi slabega znanja v branji.

(Konec prihodnjic.)